

Brassói Lapok

Vasárnap
1931 * augusztus 2

Főszerkesztő:
Szele Béla dr.

174. szám
XXXVII. évtolyam

Ára 5 lej

NÉMETORSZÁG A KÉTSÉGBEESÉS SZÉLÉN

Írta: Dienes László

Berlin, július 31.

A legtöbb ember a másik bórere többnyire igen optimista. Különösen a jóllakott ember sajátja ez, amikor arról beszél, hogy mások éhesek. Na, azért éhen nem hal senki, nyugtatja meg magát nagylelkűen. Igen sok idegen van még így Németországban. Olyanok, akik csak a Kurfürstendamm előkelő nevében sétálnak s az újságokban könnyedén átfutnak a napi hírek felett.

Kétségtelen tény, hogy Berlin utcáin nem hevernek éhenhalt emberek hullái. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a nyomor nem óriási s emberek százai az országban nem éheznek. A szó etimológiai értelmében éheznek: nemcsak szerzetük normális fenntartására nem jutnak elég elegendő és megfelelő élelemhez, (normális időkben csak egy kis szünetre van elegendő részük), hanem ezen túl a gyomor fájó éhségét sem tudják csillapítani s rövid idő alatt a kólika táplálékhiánya miatt beállott betegségeikben elpusztulnak. Aki ezt nem szívesen hiszi el, hallgassa meg a következő semmiképpen nem túlzott s nem túlságosan nagy igyekezettel összeszedett adatokat, melyek egyúttal meggyőző érvelést szolgáltatnak arra az állításra is, hogy a bünyűv statisztika s az éhség görbéje párhuzamosan ívelnek felfelé.

Két fiatalember, eddig büntetlen előzetes munkanélküli megtámadott egy pénzeslevélhordót. A levélhordó nem vesztette el a fejét s a rablótámadás nem sikerült, a két fiatalembert elfogták s beviszik a rendőrségre. A két ifjú annyira ki volt éhezve, hogy a kihallgatást nem lehetett megengedni csak miután a rendőrtisztviselők tízóraji vajkenyerükkel megégették őket: mint éhes állatok estek neki a kenyérnek.

A lapok állandó rovata lett a naponta ismétlődő élelmiszerüzletfosztogatás. — Ma már, azt lehet mondani, egy elfogadott technikája fejlődött ki. Rendesen a következőképpen folyik le. Nyolc-tíz fiatalember egymás után vagy együtt bemegy egy péküzletbe, vagy egy mézárúszékbe, s követeli, hogy adjanak ki árut fizetés nélkül. Ez természetesen nem történik meg s akkor hirtelen felkapkodják, ami a kezük ügyébe kerül s elszaladnak. A rendőrség mindig későn érkezik s csak a legkritikusabb esetben sikerül a tetteseket elfogni. A tett indoklása kivétel nélkül: éhes voltam.

Ilyen élelmiszerüzletfosztogatás a rendőrség hivatalos jelentése szerint Berlinben egyedül harmincnégy esetben fordult elő a legutóbbi hat hónap alatt. Ez, mondaná az ember, még nem olyan nagyon sok. Ellenben ily arányba csak az infláció legsúlyosabb napjaiban fordultak elő hasonló esetek s azt nem szabad elfelejteni, hogy a kimutatott esetek csak egy töredékét képezik a tényleg előfordultaknak, mivel a károsultak nagyszámú bejelentését, egyrészt, mivel kilátástalan, hogy a rendőrség valamit tehessen, másrészt pedig a kár rendszeresen jelentéktelen. Nem csak, mert hirtelen összekapodni nyolc-tíz ember sem tud egy pék, vagy húszleves több mint negyvenötven márká értékét, hanem azért is, mert az éhes ember rendszeren igen szerény, ha egy cipőt érez a hóna alatt, már igyekszik azt menteni.

A fosztogatások azonban néha valóságos tömegmozgalmak formáját öltik. Nem régen pl. a Wrangelstrassén egy kétszáz munkanélküliből álló tömeg vonult végig „Éhesek vagyunk” kiáltással s megrohmozott két nagy kenyérszedtet a kirakatüvegeket, először kifordították azokat, ami a kirakatban volt, aztán beljebb mentek s leszedték a kenyérszedtet, amelyeket a polcokon várták a vevőket. A vajkereskedésből pedig kido-

báltak mindent az utcára a várakozó tömeg közé, ahol minden egy pillanat alatt gazdát talált. Mire a rendőrség sebes autókön megérkezett, már csak az eseményt izgatottan tárgyaló lakókat találta a helyszínen.

S jellemző, hogy ezeket az eseteket a rendőrség politikai ügyosztálya intézi: a rendőrség azt a kétségtelenül helyes felfogását hozza ezzel kifejezésre, hogy az éhség kitörései politikai ügyek.

A berlini Konjunkturakutató Intézet pedig számszerű tanulmány tárgyává tette az éhséget: kiadott egy grafikus összeállítást a „Konjunktúra szociális hatásairól”. Ebben, egymásmellé állítja a munkanélküliség számait a házasságkötések, születések, rablások, lopások, gyermekelhajtások, stb. számaival. Az összeállítás megáll 1929 végén, úgy, hogy a legkritikusabb időket már nem regisztrálja. Minthogy azonban a vizsgált időszakban (1924—1929) is volt egy krízis-időszak, 1924—25-ben az u. n. Stinnes-krízis, ennek számaiból lehet következtetéseket vonni a mára. Az összeállítás meggyőzően szemlélteti az összefüggést a gazdasági helyzet és a szociális viszonyok között: hogy fogy a születések, házasságkötések száma a munkanélküliség növekedésével s hogy emelkedik vele együtt az öngyilkosságok s a kriminális cselekedetek száma.

Pedig akkor a krízis sokkal enyhébb volt, mint ma: egy fél millió munkanélküli mindössze. S mégis az öngyilkosságok arányszáma egyszerre felszökik 26-ról 28-ra. A lopások száma a krízis évében felszökik 196-ra, a jó konjunktúrájú 1927-ben csak 150 (100.000 büntetőjogi nagykorú egyénre): a krízis idején 50 százalékkal magasabb, mint a jó konjunktúra alatt. Az infláció legrosszabb idejében naponta 50 ember volt öngyilkos Németországban; az idén telen 68. Beszédes számok.

De lehet ilyet többet is találni. A Birodalmi Statisztikai hivatal kimutatása szerint 1930 második felében 32.000 házassággal kevesebbet kötöttek, mint az előző évben. Minthogy azonban a házasságra érett férfiak száma ez évben kb. kilenc ezerrel növekedett, a meg nem kötött házasságok száma Németországban még nagyobb számot tesz ki. Miután senki sem fog csodákozni, hogy az el-

veszületett csecsemők száma megint 20.630-al kevesebb, mint az előző évben.

Ezek a számok mutatják, hogy nemcsak a városokban, hanem az egész országban nagy a nyomoruság. Frankenburgban tizenöt község összeállított s egy S. O. S. kiáltást küldött a világhoz: családok százai vannak kenyér nélkül a 15 községben, nyolc és több tagból álló családok heti tíz márká segélyből tengetik életüket. A községek anyagilag teljesen tönkrementek, nem tudnak többé segíteni. Thüringiában az u. n. „Nyomorterületen” a családok 65 százaléka segélyből él, az iskolásgyermekek 52 százaléka tuberkulotikus, 66 százaléka gyenge s rosszul táplált, 76 százaléknak nincs ágya. Szászországban a Glashütte ipari városban a nyolcszáz háztartás közül ötszáz közsegélyre van utalva. — 1925-ben 500 ember dolgozott az üzemekben; ma 125.

S így tovább, a számokat lehet tovább sorakoztatni: Németországot hamarosan eléri a kétségbeesés határát. A Konjunkturakutató Intézet nyolc millió munkanélkülit ígér be a mai öt millió helyett a jövő télre. S a községeknek nincs pénze a segélyre, a Birodalom kasszáját kiürítették a párisi és newyorki bankok, amelyek visszaszívták a hiteleket. Németország a legkritikusabb tele előtt áll.

És a franciák boldogan triumfálnak. Mi lesz ebből?

Megint szőnyegre került a cukormonopólium

A legfőbb gazdasági bizottság ülést tartott, amelyen több fontos határozatot hozott

Bukarest, július 31.

A kormány gazdasági bizottsága tegnap fontos ülést tartott, amelyen az összes szakminiszterek résztvettek. A bizottsági ülés a következő határozatot hozta:

1. A hadügyminiszterium felhatalmazást kap arra, hogy nagyobb rendelkezéseket eszközöljön a belföldi ipar foglalkoztatására, illetőleg a munkanélküliségnek ilyen úton is való enyhítésére.

2. Cezár Popescu ipar és kereskedelemügyi vezérigazgató, aki legutóbb Bécsben megkötötte az osztrák-román gazdasági egyezményt, ezen kívül

Szinajában a magyar-román gazdasági tárgyalásokat vezette, megbízást kap arra, hogy azonnal Rómába utazzék és az olasz kormánnyal vegye fel a tárgyalásokat egy olyan egyezmény megkötésére, amely nagyobb mennyiségű román tengerinek Olaszországba való bevitelét biztosítja.

3. A gazdasági bizottság hozzájárult ahhoz, hogy a CFR a gazdasági bizottság által már lefektetett elvek és feltételek mellett megállapodást létesítsen a szénbányákkal a vasutnak szükséges szénmennyiség beszerzésére.

4. Megelégedéssel vette tudomásul a gazdasági bizottság, hogy a Szinajá-

ban folyó román-magyar gazdasági tárgyalások a legjobb mederben haladnak, a magyar kiküldöttek előzenyék abban, hogy a román élőállat-tranzitot megkönnyítsék s így a legteljesebb remény van arra, hogy a fontos tárgyalások rövidesen befejeződnek, még pedig sikerrel.

5. Az ülésen a gazdasági bizottság foglalkozott a cukor monopolizálásának kérdésével. Itt két szempont az irányadó: az illető ipar racionalizálása és az állami jövedelem emelése. Határozatot a bizottság nem hozott, a kérdés további vitáját a következő ülésre halasztotta.

E hónapban „kivételesen” már tizedikén kifizetik a köztisztviselőket

A jövő hónapban azonban már csak huszadikán lesz fizetés, de akik szabadságra mennek, „előre” kikapják javadalmaikat

Bukarest, július 31.

Röviden írtunk már a pénzügyminiszteriumnak arról a körrendeletéről, amelylyel — hivatkozva az államszámviteli törvényre —

elrendelte, hogy a tisztviselők fizetését mostantól fogva csak a hónap 20-ikán folyósítsák.

Ennek a rendelkezésnek már augusztustól életbe kellett volna lépnie, minthogy azonban a közhivatalnokok körében — főképpen a szabadságolások miatt — óriási felzudulást és tiltakozást váltott ki, a

miniszterium most a simább átmenet kedvéért módosította a törvény utasítását.

A pénzügyminiszterium a tisztviselők kérésére hozzájárult ahhoz, hogy augusztusban kivételesen még 10-én kezdjék fizetni a hivatalnokokat s hogy a 20-ikán való fizetés rendszere csak szeptemberben lépjen életbe.

Ami azoknak a tisztviselőknek a fizetésintézetét illeti, akik szabadságra mennek, a miniszterium az 1930 előtti eljárást állította vissza. Eszerint azok, akiknek a szabadsága augusztus 10-ike,

vagy szeptember 20-ika előtt kezdődik és a fenti dátumok utánra nyulnak, szabadságuk megkezdése előtt megkaphatják fizetésüket.

Ez az átmeneti intézkedés valamennyire megnyugtatta a tisztviselők kedélyeit, már amennyiben erről beszélni lehet, amikor illetményeiket az utóbbi időben mindig csak nagy kesedelemmel folyósították.

A 20-ikára tolt fizetés így tulajdonképpen azt jelenti, hogy a jövőben állandóan csak utólag fognak hozzájutni illetményeikhez.

12 oldalas szám ára 5 lej

EGY LEDORONGOLT ISTEN

Bukarest, július 31.

Lehet, hogy a látszat csal, de most mégis azt mutatja, mintha hatalmas robajjal összeülne a báloány.

Pedig ki hitte volna? Hiszen ez az istenség csálhatatlannak és érinthetetlennek tetszett a maga nemében. Az emberek elragadtatót tisztelték és mély alázattal tekintenek fel rá. Ha megszólalt, áhitattal lesték szavát, melyet kinyilatkoztatásnak fogadtak el. A nevét költeményszerűen ejtették ki... Titulescu... — mondották — ... Titulescu... Külön zenéje volt ennek a szónak, benne e mámoros muzsikában mindaz, ami nemzeti büszkeség, ami önbizalom és Kelet-Európa sóvár vágya a Nyugat ragyogása és nagyszerű élete felé.

Valóban, senki sem számíthatott arra, hogy ezt a finom politikai istenséget ilyen durva fejszecsapások fogják darabokra szaggatni. Igaz, érrefelé sok minden, sőt minden lehetséges. Aki ma nagyság, erő és erkölcsi tekintély, az holnap közéleti piccoló, senyvedő vicclapfigura és leleplezett condottieri lehet. De ez az ur, ez a Titulescu, nem tartozott miközönk. Kinőtt a Balkán ingoványából, hol máról-holnapra támadnak és hullanak a nagyságok, kiemelkedett a mélyből, föl olyan magasra, ahová, — gondolhatjuk volna, — nem érhet föl már semmi sár, semmi szenny, semmi tisztátalan hang.

Gigászra fejlődött, amelyet nem termelt még Délkelet-Európa és környéke.

Vissza kell csak emlékezni arra, mi volt akkor, amikor Genfben összecsapott Apponyival. Nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy a világ egyetlen szemnek és egyetlen fülnek bizonyult, lélekzetbisszafajtván és mohó érdeklődéssel vigyázták a két kolosszus csatáját. Titulescu nyem nyert. De Apponyi sem nyert. Egyenlő ellenfeleknek bizonyultak. Két korszak ütközött össze személyükben egymással. Két korszak, két rendszer, két karakter, két egyéniség. Az egyik hol lassan hömpölyög, hol kétségbeesett viharszerűséggel árad, de mindig méltóságteljesen, szélesen, megfontoltan, alaposan, elragadtató, megrázó drámaisággal, akár a wagneri muzsika. A másik ragyog, csapong, felhangolja és elszédíti a faulásiát, csupa szín, csupa könnyed ügyesség, fordulatkészség, cselszövészerű bonyolultság és mulattató szellemesség. Az egyiknek komoly és komor tragikai elemeiben benne a klasszikus sors, melyet Magyarország nevében le akar küzdeni. A másiknak szédítő ütemében, fölényes és kábitó könnyedségében viszont a győztes lobogás offenbach-i derűje és cikkázása.

Két értéket hullató zseni, akik persze eredmény nélkül küzdöttek egymással.

Azonban Titulescu neve már csak e harc-csal kapcsolatban is hihetetlen lendülettel vésődött bele a köztudatba. A nemzetközi politika népszerűségében egészen elől áll, elnököl a Népszövetség egyik ülésén, ő a kisántant egyetemes igazi és gáncs nélküli értéke, egy internacionális nagyság, pompázatos csillag a diplomáciai mennyboltozat delelőjén, mely úgy ragyog, úgy hirt a fényt s úgy szórja a sugarat, hogy gondolni is nehéz arra, ez a karriér a balkáni horizont milyen mélypontjáról indult el.

*

Nem lehet hát csudálkozni azon, hogy itt-hon, oly messze mindentől, ami Titulescu számára már beteljesült volt, szentséggé lett a neve. Az emberek testben és lélekben meghajoltak, ha róla beszéltek s a jó román nemzeti vallásában az lett ő, ami a muzulmán számára a hit hevületében Mekka.

Egy testetlen fogalom. Egy transzcendentális eszmény.

Pedig éppen ő az az ember, aki mellett nem lehet közömbösen elhaladni. Csuf. Kivételesen rut. Lehet, hogy szigorú vagyok, de azt hiszem, a természet különlegesét alkotott, amikor megteremtette. Egy modern Qasimodo, szinte már rokonszenvesen torz arculat. Bármikor helyettesíthette volna Lon Chaney-t, még maszkiroznia sem kellett volna magát. Ha nem jogász és diplomáciai zseni, akkor, mint moziszínész sokra vihette volna.

Ambár éppen úgy megbukott volna e szerepkörben is, mint ahogy, látszat szerint, most haldoklik a politikában.

Megölte volna a hangos film. Ugyanis a hangja elszomorítóan rettenetes. Kappanhang. Akár az eunuchoké. Rekedten rikácsoló, fülsértően disszonáns, kapar, mint a rozsdás kés és nyikorog, akár a régi zár.

Nagy darab ember, a részek formálan elosztásával. Tagjai ide-oda lógnak, nincsen határozott helyük. Feleslegések. Az arca puffadt, különböző párnák tornyosulnak órmólanul egymásra. A derűje inkább vigyor, mint mosoly. A fogsora előre áll. Koponyaalakata fatárjellegű. Tikje van, arcidegei vibrálnak. Feladat ránézni.

Kezei mancsokként hatnak. Rikácsol. Ügyetlen. Féltség. Kellemetlen. Lehangelő látvány. Magas kínai, ferde szemekkel.

S a hatás, amit gyakorol, mégis elragadó. Kizárólag a szelleme él, legyőz mindent, felülemelkedik az összes gátló külsőségeken. Ha beszél, akkor nem kövérkés eunuch többé, hanem a logika szeladonja, egy gondolat

lény, akire ráhúztak husból és csontból egy rosszszabott öltönyt.

Ami a képzeletében él belőle, az kizárólag az értelmisége. Ha valaki kimondja itt lent, hogy Titulescu, akkor senki se gondol az izmok, inak, szövetek, csontok groteszk elosztására, a hang nevelten semmirekellőségére, a rángatózó tikre, sem arra, hogy ez az ur

eszik, többet költ, mint bárki, hiubb, mint elképzelhető, követelődőbb, mint amennyit előiselni szokás, betegesen érzékeny, nevelésesen sértődő és lompos. Senki nem gondol semmire, ami gyarlóan emberi benne, hanem csak arra, hogy ez az ur összesűríti magában

a nemzeti presztizst, a parazsló vágyakat, a győzelem önértetét. Egy darab tehetség a még kellőképpen ki sem fejlődött intellektusból, a jövő mutatóvánszáma, fényűző kollekció egy szerényebb és krizissel küzködő vidéki nagykereskedés áruaktárából.

Ő az, akinek nekünk lenni kellene. Álom. Báloány. Az egyetlen abszolút tekintély. Elvonatkozott nagyság. Ein Mensch, der für uns, aber doch in der Höhe lebt! — a hogy Schiller mondaná.

*

Most azután az emberek kábultan látják, hogy e pompás alkotásnak baltával esnek neki és a mű, melyen eddig nem volt kifogásolnivaló, melyen művészi harmóniában olvadt össze az architektónikus nagyonalúság a fantázia lírájával, csuf darabokban omlik széjjel.

Megdöbbenve nézik a rut rombolást és megcsipik az arcukat, mert azt hiszik, álmodnak és remélik, hogy a fájdalomtól felébrednek. Nem hisznek saját szemüknek és fülüknek. Ó, pokoli kiméra, mondják magukban azok, akik annyi nemeset testesítettek meg Titulescuban, ó, pokoli kiméra, mulj el tőlem!...

De hát nem álom és nem pokoli kiméra, hanem egyszerű valóság, közönséges politika, frappáns balkáni igazság. Az isten, aki eddig a magasban trónolt, aláhullik és tört szárnyakkal terül el a földön.

Kérdés, hogy valaha is fel tud-e még emelkedni?

Még egy konc-harc

Tetőpontján a tülekedés az állami osztálysorsjáték koncessziójáért

Életbeléptek a sorsjáték-törvény tilító rendelkezései

Bukarest, július 31.

Most jelent meg a hivatalos lapban s ezzel életbelépett az állami osztálysorsjáték létesítéséről szóló törvény, amelyet az új parlament rendkívüli ülésén szavazott meg s amelynek a rendelkezéseit még annakidején, javaslati formájában, részletesen ismertettünk.

Ezúttal arra szükséges újabb felhívunk a figyelmet, hogy a törvény értelmében ezután

az állami és a népjóléti célú osztálysorsjátékon kívül csak azoknak a sorsjátékoknak a sorsjegyei forgalmazhatók az ország területén, amelyeket a munka- és egészségügyi miniszterium külön engedélyezett.

Más sorsjátékok mellett propagandát kifejteni és sorsjegyeiket terjeszteni szigorúan tilos. Mindazon nyomdatulajdonosokat, lapokat, ügynökségeket, vagy más vállalatokat, ugyszintén

a tiltott sorsjegyek terjesztőit és eladóit, akik összeütközésbe kerülnek a törvénnyel, első alkalommal 10 ezer lej pénzbüntetéssel, visszaesés esetén pedig két évig terjedhető fogsággal és 30 ezer lej pénzbüntetéssel sújtják, akár külföldi, avagy belföldi sorsjegyekről van szó.

A posta a miniszterium felszólítására köteles intézkedéseket tenni a megengedett sorsjegyek terjesztésének a megakadályozására, úgy azonban, hogy a levéltitkot meg ne sértse. Ez körülbelül azt jelenti, hogy

a sorsjegygyanus leveleket nem kézbe sítik, hanem visszaküldik, vagy megsemmisítik.

Bizonyos, hogy az állami osztálysorsjáték sikere érdekében ezt az ellenőrzést sokkal fokozottabb szigorral fogják gyakorolni, mint eddig, különösen tehát a külföldi sorsjegyeknek komoly kellemetlenségeket okozhatnak.

KIÉ LESZ A LEGFŐBB NYEREMÉNY: MAGA A LUTRI?

Egyébként az állami osztálysorsjáték koncessziójáért, illetőleg kereskedelmi részének elnyerésére — amint erről is írtunk már — a törvénytervezet elkészülte óta megindult és folyik a tülekedés. Magános vállalkozók és csoportos érdekeltségek, úgy bel-, mint külföldiek, valósággal ostromolják ajánlataikkal az illetékes munka- és egészségügyi miniszteriumot.

A konc-harc még mindig áll, mert értesüléseink szerint nem történt döntés, vajjon a miniszterium az egész osztálysorsjátékot koncesszióba adja-e, vagy házi kezelésben tartja meg s csak is kereskedelmi részének a lebonyolítását bizza valamely erre alkalmas cégre?

Egyelőre a legvalószínűbbnek az látszik, hogy

az osztálysorsjáték kereskedelmi részének a lebonyolítását a Distributia Comerciala S. A. nevű konzorcium szerzi meg,

amely a Marmorosch, Blank et Co., a Banca de Credit Roman és a Banca Moldova kreációja egyenesen ilyen célokra. A konzorcium eredetileg a dohánymonopólium kereskedelmi részének az átvételére alakult 270 millió lej alaptőkével. A Distributia Comercialában e három nagy pénzintézetet kivül résztvesz minden megyeszékhely egy-egy bankja is.

A három nagybank azzal érvel, hogy előjoga van az osztálysorsjátékra, mert az övé volt a legutóbbi román osztálysorsjáték koncessziója, melyet azonban a háború közbejötté miatt nem aknázhathott ki. Emellett azt hangoztatják, hogy a Distributia Comerciala nyújtja nagy alaptőkéjével a legnagyobb biztosítékot s szervezetszerűségénél fogva is a legmegfelelőbb az állami osztálysorsjáték bevezetésére. Mindez persze nem zárja ki, hogy a Distributia éppúgy el-

Hiszen még azok is, akik védeni szeretnék, úgy védik, hogy az súlyos tördőfés. Tulhatalmasok Titulescu ellenségei ahhoz, hogy valaki is nyugodtan és feltétel nélkül az oldalára merne állani. Ma például azt írja róla valaki, hogy ő az ország és a korszk Talleyrand-ja. Vagyis példátlan zseni, — karakter nélkül.

S miután az országnak nem a karaktere, hanem a zsenijére van szüksége, tehát Titulescu maradjon, — amint XVIII. Lajos is megtartotta Talleyrand-t, pedig lebecsülte ellenszenvetelt vele.

Ha így a barátai, elképzelhető, hogyan az ellenségei.

S az ok?

Akad ezer is. Kár beszélni róluk.

Az igazi az, amiről nem beszélnek.

S ez az igazi, hogy Titulescut könnyen elviselték, mint nemzetközi nagyságot. De nem akarják elviselni, mint nemzeti nagyságot.

Négy hónappal ezelőtt az ostromlott isten azt mondta, hogy most ugyan Jorga és Argetoianu jöttek, de ez nem megoldás, össze kell fogni a nemzeti erőket a helyzet megmentésére.

Attól tartanak, hogy ezeket a nemzeti erőket ő akarja összefogni.

Kalapácsot ragadnak hát s a remekművet, kiméletlen sujtásokkal meglátadják. Resze és ropog a báloány, fényét s díszét már elhullatta, kopáron és szomorúan áll előtűnk, levetkezve presztizsét, mely pedig az ország presztizs is volt.

Másutt talán el sem tűrnék az ilyen vandálistust.

Itt azonban napirendre térnek fölötté, külpolitikában elviselik ugyan az isteneket.

De belpolitikában csak a félisteneket.

Mikes Imre

esik ettől a zsiros falattól is, mint ahogyan egyelőre nem sikerült megkaparintania a dohányt.

Elképzelhető, milyen vetélkedés, intervenciózás és licitálás — megy a végbe, hogy ez a háromlevelű bank-lóheré sem tudta eddig dülőre vinni az ügyet, amely azonban hamarosan elintéződik, mert a törvény végrehajtási utasításnak rövidesen meg kell jelennie, hogy az osztálysorsjáték az ősszel meg is kezdhesse működését.

*****

Diétával gyógyítja a rossz fogakat egy amerikai orvos

Newyorki jelentés szerint néhány nappal ezelőtt a washingtoni Capitol Clinic Club nagyszabású bankettet rendezett dr. Sherman L. Davis tiszteletére, aki szenzációsan érdekes és fontos felfedezéssel gazdagította az emberiséget.

Dr. Davis hosszú éveken át tartó kísérletek után arra a felfedezésre jutott, hogy rossz fogakat gyógyítani lehet diéta útján, minden egyéb orvosi beavatkozás nélkül. Az orvos előadásából kiderült, hogy bizonyos diétán nemcsak azt lehet elérni, hogy a fogak egészségben maradjanak, hanem a rossz, lyukas fogak teljesen begyógyulnak. Ha a gyakorlati életben népszerűsíteni lehet ezt az új gyógy módot, akkor hamarosan megszűnik az emberiség egyik legkínosabb torturája: a fogorvosi kínzókamra.

Dr. D. C. Robinson, a Youngstown Steel Corporation főorvosa ezt mondta dr. Sherman Davis felfedezéséről: „Dr. Davis olyan értékes dologot gazdagította az emberiséget, hogy nevét Pasteur nevével lehet csak egyeztetni.”

Dr. English, egy híres amerikai orvos kijelentette, hogy minden páciens az új gyógy mód szerint fogja kezelni annyira meg van győződve dr. Davis felfedezésének helyességéről.

Washingtonban történt, hogy egy negyvennyolc esztendő férfi keresett fel dr. Sherman Davist. A páciensnek tizennyolc rossz foga volt és az orvos megkezdte a diétával való kezelést. Február 30-án történt. Ez év április 4-én az orvos észrevette, hogy a lyukas kisebbség és június másodikán a gyógyulás folyamata befejeződött. A diétát, ami a gyógyuláshoz vezet, esetlegesen meg kell állapítani.

Telefon: 518 „MODERN MOZGÓ” BRASSO

Holnap szombattól a slágerek slágere, német beszélőfilm szenzáció

„KARAMASOFF TESTVÉREK”

Dosztojewski regénye. MAGYAR FELIRATOK
FRITZ KÖRTNER és ANNA STEN a főszerepben

Ma pénteken utoljára a legragyogóbb német filmoperette

ÖFELSÉGE PARANCSOL (IHRE HOHEIT BEFIEHLT)

WESTERN BESZÉLŐGÉP. Willy Fritsch, Nagy Kató-val UJ JOURNAL.

A hóvégi esedékesség miatt Németországban ismét nyugtalanokodnak

Dawes 1932-re nagy konjunkturát jósol

Mussolini nyilatkozata szerint is 1932 hozza a nagy fordulatot

Berlin, július 31.

A német gazdasági életben

a hóvégi esedékességek miatt ismét komolyabb nyugtalanokodás észlelhető.

Súlyosbítja a helyzetet az, hogy az elseje összeesik a hét végével s így a hitebiresek és havidíjak kifizetésére egyszerűen kell a pénz. A birodalmi kormány tagjai szakadatlanul tanácskoznak s keresik azokat a módokat, amelyek mellett egyrészt meg lehetne valósítani a normális bankforgalomra való átmenetet, másrészt biztosítani lehetne pillanatnyilag az elseje sima lebonyolítását.

Lázasan folynak a tárgyalások a stabilizációs konzorcium összehozására is, egyelőre kevés eredménnyel, miután egyes pénzügyi körök olyan feltételeket szabtak, amelyeket a német nagyipar elfogadhatatlannak talált. A német lapok ennek megfelelően ismét súlyosabbnak ítélik meg a helyzetet.

Az összes újságok felhívásokat közölnek, amelyekben további fegyelmet nyugalomra intik a közönséget s óva intik Németországot attól, hogy vérmes reményeket tápláljon a külső segítségét illetően.

A német gazdasági élet saját erejéből való talpraállításának a problémáján fáradozik az a bizottság, amely két külföldi szakértőből, továbbá Schmidt, az I. G. Farbenindustrie egyik igazgatójából és Melchior v. Warburg ismert német kapacitásból áll.

A különböző miniszterlátogatások még mindig a levegőben lógnak. Már kezdnek unalmassá válni. Ezidőszent politikai körök Brüning és Curtius jövőheti római, továbbá Laval és Briand augusztus végi berlini látogatásáról beszélnek. Hírek szerint utóbbit azért halasztották augusztus végére, mert a francia miniszterek meg akarják várni a porosz népszavazást, amely a kormány sorsát is eldöntheti s csak aztán látogatnak.

Bár newyorki jelentés szerint az amerikai bankárok — két kisebb bank kivételével — elfogadták a londoni konferencia határozatát, a rövidlejáratu hitelek további fenntartását illetően.

német körökben még mindig aggodalmaskodnak a további hitelfelmondások miatt.

Ugyanis Amerikán kívül igen sok másodrendű bank van, amelyik nem akarja meghosszabbítani a németeknek eddig nyújtott hitelt s ezek az egyenkint nem jelentékeny hitelek együttes elvonása ismét súlyos helyzetet teremtene Németországban.

A PARISI RÉGISÉGKERESKEDŐK ÉRDEKES AJÁNLATA

Párisi jelentések szerint feltűnést keltező ajánlatot tettek a francia régiségkereskedők a német kormányának. Az ajánlat szerint

a párisi régiségkereskedők hajlandók egymilliárd frank kölcsönt nyújtani Németországnak abban az esetben, ha egy nagyszabású kiállítás céljaira az összes német múzeumokban található világhírű festményeket rendelkezésükre bocsátják.

Hogy a műemkek, mint kézzialógók Párisban maradnának-e a kölcsön visszafizetéséig, arról nem szól a jelentés, amint hogy nincs hír arról sem, hogy a németek milyen álláspontot foglalnak el a franciák ajánlatával szemben.

KOMOLY PÉNZÜGYI GONDOK LONDONBAN.

Az angol pénzügyi helyzet változatlanul sok gondot okoz a világpolitika intézőinek. Az Angol Bank aranyfedezete a világválság kirobbanása óta 49,31 százalékról 32,42 százalékra esett. Snowden az angol alsóházban nagy beszédet tartott, amelyben rámutatott az államháztartás körüli legszigorúbb takarékoskosságszükségességére. Ugyanakkor azonban kihangsúlyozta, hogy tulzoltak azok a hírek, amelyek Angliát a pénzügyi bukás határán tüntetik fel.

DAWES ÉS MUSSOLINI A VILÁGHELYZETRŐL.

A mai napra két érdekes nyilatkozat hangzott el a világsajtóban, a gazdasági válsággal kapcsolatban. Az egyiket Dawes tábornok, Amerika jelenlegi londoni követe adta, a melyben igen optimistikusan nyilatkozott a jövőt illetően. Az ő felfogása szerint a jelenlegi depresszió rövidesen megszűnik és ismét konjunktúra jön. A depresszió ugyanis annyi ideig tart, mint amennyi ideig a konjunkturális túltermelés tartott. Amerikát véve alapul 1928-

tól 1929-ig bezárólag tartott a konjunktúra, 1930-31-ben tehát lejárt a depresszió korszaka, 1932-ben ismét be kell köszöntenie a virágzásnak.

A másik nyilatkozat Mussolini kürtölte világgá. Az olasz diktátor már kevésbé optimista, nem lesz annyi biztossággal a bekövetkező javulásban, de

a fordulópontra ő is 1932-re jósolja.

Mussolini szerint 1932-ben jobbra vagy balra el kell dőlnie a mai civilizáció sorának. Az eddigi törekvések a nemzetközi szolidaritás felbresztésére csődöt mondtak. A jövő esztendőig vagy általában a világ, vagy pedig megsemmisül a mai civilizáció.

Több mint ezer letartóztatás történt a vörös augusztus elsejével kapcsolatban

A bombamerényletek ügyében a nyomozás még embrionális állapotban van — jelenti a sziguranca

Bukarest, július 31.

A sziguranca beérkezett jelentések-ből kitűnik, hogy a vörös augusztus elsejével kapcsolatban

több mint ezer őrizetbevétel.

eszközöltek az ország különböző városaiban a rendőrhatalóságok. Legnagyobb részüket az ismeretes vasuti bombamerénylet miatt helyezték letartóztatásba. Cristescu sziguranca-igazgató vezeti a bombamerényletek ügyében a nyomozást.

A hivatalos jelentések szerint lázasan lefolytatott nyomozásnak ellenére még semmi pozitívumot sem sikerült a merényletekkel kapcsolatban megállapítani.

Az állítólagos bombamerénylők semmiféle nyomot sem hagytak hátra, — írja a Curentul — és ezzel magyarázzák hivatalos helyről, hogy a rengeteg letartóztatás dacára sem sikerült a tényleges bombamerénylőket elfogni.

Ebben az irányban a nyomozás még embrionális állapotban van... fejezi be tudósítását a Curentul.

Majdnem kivétel nélkül, az ország összes nagyobb városaiban nagyarányú letartóztatások történtek.

A sziguranca már két héttel a vörös augusztus elseje előtt, megkezdte a közismert kommunista vezetők őrizetbevételét. Ilyen előzetes óvatossági letartóztatások történtek Bukarestben, Nagyváradon, Aradon, Temesváron, Kisenevben és Csernovitzban. De a városoknál kívül — ahol nagyobb számú őrizetbevételeket eszközöltek, — alig van olyan város, ahol a vörös augusztus elsejével kapcsolatban le ne tartóztattak volna valakit.

A Curentul szerint még nem történt arra nézve döntés, hogy a letartóztatottakat augusztus elseje után szabadon engedjék-e, vagy pedig megindíták ellenük a bünvádi eljárást az állambiztonság elleni összeesküvés címén.

Ujabb két vasuti merénylet kísérletét leplezték le

Szigoru rendszabályok augusztus elsejére

Bukarest, július hó 31.

Az augusztus elsejei vörösnappal kapcsolatos hatósági aggodalom egyre újabb vasuti merényletre várta le a leplezt. A legújabb merénylet híre Jasiából jelentik a sziguranca-ügynökségek. Jelentésük szerint Socola nevű állomás közelében gya-

nus külsejű idegen kereste fel az egyik vasuti őrt és ötvenezer lejű ajánlott fel neki, ha segít leszeregni a vasuti sineket.

A lelkiismeretes vasuti őrt természetesen azonnal jelentést tett s így sikerült letartóztatni a „gyanusú idegent”, akinek a neve Chioara György.

MARADÉK KIÁRUSÍTÁS augusztus 10-éig

20-50%-os engedménnyel

VESTIS

szövetnagyrúháznál

Brassó, Lensor 26 sz.

Chioara György kihallgatása során mindent bevallott. Előadta, hogy az ő megbízása tulajdonképpen az lett volna, hogy a Jasi közelében levő cristesti vasuti hidat szerelje le, mert ezen halad keresztül a Bukarest felé irányított gyorsvonat. Tovább nem is vallották egyelőre a letartóztatott embert, hanem azonnal detektívek vették körül s viték magukkal a kérdéses hidhoz.

— Hogyan akarta leszeregni ezt a masszív, nagyszerűen megépített hidat? — kérdezték Chioarától, de az nem akart felvilágosítást adni. Hosszas kutatás után aztán a hid vastraverzei között vasládát találtak a detektívek. A láda különféle robbantószerekkel volt tele.

A további nyomozás most már annak a megállapítására irányult, hogy kik voltak Chioara bűntársai, miután egyedül a suyos ládát nem szállíthatta oda. Chioara vallott. Három társáról tett említést. Az egyik Niculi segédprimár, aki után nyomban detektívek mentek, de már későn, mert Niculi megszökött. — Chioara a másik két nevet is elárulta, a sziguranca azonban, — a nyomozás érdekében — nem árulkodik többet róluk.

Erdélyi merénylettervről is tudnak a bukaresti lapok, amelyek értesüléseiket a sziguranca-ról kapták.

Állítólag Marosvásárhely és Mezőmehes között akartak tömegkatasztrófát előidézni ismeretlen tettesek azzal, hogy

kiszedték a sinekből 18 vasszeget és leszeregték 18 sintartót.

Ha a vonat rámege a veszélyes területre, menthetetlenül kisiklik és számos emberélet esik áldozatul. A kérdéses vasutvonal a Marosvásárhelyről kiinduló keskenyvágányu, amelynek apró mozdonyaival sokszor történik meg az egyébként ártatlan kisiklás balesete.

Bukarestben egyébként eddig 100 embert tartóztattak le.

A Miscarea arról ír, hogy a sziguranca biztos tudomása szerint a terroristák augusztus elsején merényletet akartak elkövetni „az egyik bukaresti, fontos közéleti személy ellen”. A merénylettervvel kapcsolatban számos házkutatást tartottak, amelyek során „több munició és fegyverraktárt lepleztek le.”

A hatóságok egyébként mindent megtettek arra nézve, hogy augusztus elseje nagyobb kilengések és megrázkódtatások nélkül teljék el. A belügyminisztérium a hadügyminisztériummal egyetértve kiadta a rendeletet, hogy minden fontos közéleti tényező lakását erős csendőrsztagok őrizték. A fontosabb vasuti vonalakon csendőrsztagok cirkálnak vasuti szakértők vezetése alatt. A hidakat és alagutakat is megerősített csendőrsztagok őrzik és csendőrsztagok kísérik az utnak indított vonatokat is. A kivezényelt csendőröket gazdag felszereléssel látják el, hogy szükség esetén visszavethessenek minden fegyveres támadást.

Városokban őrségeket állítanak a hatósági épületek védelmére, az utcákon pedig csendőrsztagok cirkálnak rendőrsztagok vezetése alatt. A kaszárnyákat külön őrség védi, a helyőrségek pedig egész nap készenlétben lesznek, hogy szükség esetén azonnal felvonuljanak. Szigorú készenlétet kell tartaniok a tüzoltóságoknak is, hogy a tüntetőket fecskendőikkel szétzavarhassák. Gyűlések tartása tilos.

A Zsilvölgyében és Beszarábiában, ahol tartani lehet a nagyobb felvonulásoktól, szinte ostromállapotot léptetnek életbe.

Az utcákon, egy csoportban, csak három ember állhat, vagy haladhat.

A következő hármast embercsoportnak 10 méteres távolságot kell tartaniuk. A parkokat és nyilvános tereket lezárják, esetleg az előadásokat is megszüntetik minden nyilvános helyen, ha a helyi hatóságok jónak látják.

Szabadlábrahelyezések Temesváron

Minden jel arra mutat, hogy a sziguranca nagy aggodalmaj ellenére is teljesen nyugodtan és csendben fog augusztus elseje eltelni a Bánság fővárosában. A temesvári ügyészségen tegnap délután szabadlábra helyezték Juhl Mór dr. orvost, aki írásbeli nyilatkozatot adott arról, hogy minden politikai mozgalomtól tartózkodni fog. Bizonyosra veszik, hogy ugyancsak az augusztus elsejére való tekintettel őrizetbe vett Bürger Ernő dr. és Nagy Hugó dr. temesvári ügyvédek is szabadlábra helyezik, ha a Juhl dr. részéről kiállított rezerválshoz hasonló nyilatkozatot adnak ők is.

A nők és férfiak udvariassága

Az udvariasságról folyt a beszéd.
Az egyik hölgy megjegyezte, hogy a mozi-színészek a legudvariasabbak, minden emberek között. De abban legtöbbször megegyeztek, hogy csak a férfiak tudnak udvariasak lenni.

— A férfiak rendszerint udvariasabbak, mint a hölgyek. — mondta egy óvatos ur. — Pár napja a színházban voltam egy modern operettnél. Külső flésem volt. Az első felvonás megkezdése után megindult a későjötték dandorlása. Először öt ur, akik valamennyien „bocsánat” és „pardon”-t mondtak, amikor elhaladtak előttem. Amikor visszaültem a helyemre, jöttek a hölgyek. Megálltak a székek előtt és láttam, hogy azt szeretnék: azonnal keljenek fel és engedjen át őket. Nem keltem fel. A nézőtér elsőtétedett és szétlebbent a függöny.

— Be akarunk menni, — mondta az egyik hölgy.

Nem feleltem.

— Lökj meg, — mondta a másik. — Süket.

Nem feleltem.

Egy kemény ujjat éreztem a vállamon. Megfordultam és hogy a játékot ne zavarjam, halkan kérdeztem:

— Parancsol?

— Be akarunk menni nem látja?! — mondta a keményujju hölgy.

— Szóval, arra akar kérni, hogy engedjen be?

— Na, hát akkor talán fölkelne! — mondta a másik hölgy.

— Szívesen, — suttogtam vissza, — ha szépen megkér. Én ugyanis nem vagyok köteles felállni. Erről semmi sem áll a műsorban és igazán nem az én hibám, hogy a széksorok ilyen sűrűn vannak egymás után. Talál elől több a hely.

— Psszt! — pissegett mögöttünk egy idősebb ur, aki inkább a színészekre volt kíváncsi.

Csend lett. A hölgyek tovább is ott álltak és én ültem. Végre az egyik a fülembe sziszegte:

— Ha most azonnal fel nem kel, hívom a páholynitogatót!

— Jó, — mondtam, — tartom szerencsémnek.

Ajtócsapkodást hallottam és újra csend lett.

Az óvatos ur szünetet tartott és a hölgyek buzgón kérdezték:

— Na és mi lett a dologból?

— Jött a páholynitogató, jöttek a hölgyek és én felálltam de a keményujju hölgy előbb, némi hamissággal a hangjában, megkért:

— Lesz olyan kedves és átenged bennünket.

— Sok örömük nem volt a darabból azután. Hallottam a lélegzeteitükön.

— A hölgyek udvariasságáról én is tudok egy csinos, régi történetet, — mondta a gonosz ur. — Biztosan ismerik. Egy ur felkelt az autóbuszban és átengedte helyét egy hölgynek. A hölgy, — egy hang nélkül, — leült. A barátságos ur lehajolt hozzá és érdeklődéssel kérdezte:

— Kérem, mondott valamit?

— Nem! (Nagyon határozottan.)

— Ugy tűnt ugyanis, mintha ön köszönetet mondott volna.

— Nem minden hölgy udvariatlan és hállatlan, — szólt meg egy hallgatag ur. — Találkoztam eggyel, aki udvarias volt.

— Uuuuugy? — mondtuk mindnyájan.

— Igen, két évvel ezelőtt történt. Délelőtt találkoztunk és a hölgy egy kicsi, elegáns kék táskát ejtett le a járdára. Lehajoltam és felemeltem a táskát. Átnyújtottam és a hölgy ahelyett, hogy sértődött arccal kikapta volna a kezemből, mint mások tették volna, egyszerűen és természetesen mondta:

— Köszönöm szépen, nagyon kedves.

Kezemben maradt a táská, ahogy feleltem:

— Ön meglep.

— Hogyhogy?

— Hogy nem gerjedt haragra, amiért a táskát felemeltem. És nem szaladt el.

— Persze, azután megismerkedtél vele? — mondta a gonosz ur.

— Igen, így is nevezhetjük. Később eljegyeztem.

— Vagy úgy és mindig ilyen hálás és barátságos maradt?

— Igen, míg meg nem ismerkedtél egy mozi-színésszel, aki még nálam is udvariasabb volt.

A csinos fiatal hölgy, aki elkezdte a beszélgetést, a mozi-színészek udvariasságáról és jómodoráról, most hirtelen, minden látható ok nélkül, elpirult és a társalgás más mederbe tereledt.

Lemondott az Osztrák Nemzeti Bank vezérigazgatója

Bécs, július 31.

Az Osztrák Nemzeti Bank kebelében nagyarányú személyi változások vannak küszöbön.

Brauneis vezérigazgató, aki jelenleg betegszabadságon van, hír szerint nem tér fölé vissza és már be is nyújtotta lemondását.

Ugyancsak lemondott volnaihal Gusztáv alelnök is.

A bank főtanácsa állítólag mindkét lemondást elfogadta.

Hazaérkezett a „Graf Zeppelin“

Ez volt eddig a legveszélytelenebb utja a Zeppelinnek, — mondotta Eckener

Berlin, július hó 31.

A „Graf Zeppelin“ csütörtökön este 6 óra 15 perckor visszaérkezett északsarkon utjáról a berlin-tempelhofi repülőtérré. A leszállásnál a kormány tagjai üdvözölték Eckener és utitársait, akiket később Hindenburg is kihallgatáson fogadott.

Eckener kijelentette, hogy az összes utak közül ez az ut volt eddig a legkényesebb és legveszélytelenebb.

A léghajó az éjszakai órákban tovább indult Friedrichshafenbe.

Az északi sarkon végzett tudományos kutatásokról az uton résztvevő tudósok a legközelebbi napokban számolnak be a nagy nyilvánosságnak.

Vigyázat!

Titokzatos kezek levél-bombával is kísérleteznek

Párisi levél egy titokzatos ismeretlentől

Brassó, július 31.

Nem vagyunk éppen boldogok, hogy ilyen nem mindennapi szenzációt találhatunk fel közönségünknek. Talán fel se találunk, ha nem volna meg ennek a mai körülmények között igen tudokolt és igen könnyen megérthető magyarázata. Am vigyáznunk kell, nemcsak magunkra, hanem azokra is, akiket ez a nem mindennapi szenzáció még meglátogathatott s akik elképpedésükben nem találják meg rögtön a helyes utat. Ebben az esetben pedig az a titokzatos valaki, aki megrendezte ezt a — bocsánat a kifejezésért — röhgöttető komédiát, elérheti a célját: komoly és súlyos kellemetlenséget okozhat azoknak a gyanutlan és ártatlan embereknek, akiket „megtisztelt” otromba „kitiintetésével”. A szigurancában ugyanis kevés a humorérzék és túl sok a fontoskodás. Nem, ő bizonyára nem nevetne ezen, hanem megragadná az alkalmat. Az ajándékba kapott irigyet. A más irányu, de ugyanolyan célú „temesvári bombamerényletet”, amely, mint kiderült, csak az agentprovokátorok agyában született meg.

Ámde ne feszítsük tovább az érdeklődést hanem meséljük el hűségesen a történeteket. Szele Béla dr., a B. L. főszervezője, pénteken reggel kilenc órakor vette kézhez a postáját. A levelek szortírozása közben feltűnt neki egy külföldi levél. Feltűnhetett, amint az első pillanatra feltűnhetett volna a szigurancának is! A levél első és hátulsó oldalán ugyanis hatalmas ráragasztott „diszbélyeg” ékeskedett: a régi Magyarország térképe, benne a mai Magyarország fekete színben, körülötte az elcsatolt részek — barna színben. És aztán az irás: „A világképet és a nemzetek jólétét csak az igazság biztosíthatja. Az ezeréves Magyarország (fekete vonal), a trianoni Magyarország (barna vonal). Igazság ez?”

Egyszóval: szabályos irredenta bélyeg. A levélboríték első és hátulsó oldalán, hogy bármiképpen kerül is a kezébe, látható! Természetesen nem Romániában, hanem Párisban tették postára a levelet.

Ez a levél külseje. A belseje még érdekesebb:

„Ngs. Dr. Szele Béla urnak, Brassó. Köszönjük a fontos tudósítást. Szent ügyünknek szánt buzgalmát és nemes

áldozatkészségét megfizeti egyszer a magyar nemzet. De kérem, a jövőben azt a chiffre-t használja, melyet K. kézbesített. A kulcskönyben némi változtatás történt. Biztos kezek által majd Önhöz juttatom. Né csüggedjenek. Ön számíthat ránk, mint ahogy mi számíthatunk önre. K. bővebb szóbeli utasítást fog önnek vinni. Testvéri üdvözléssel: (Olvashatatlan aláírás, amely Dr. Feh. vagy Dr. Fek-nek látszik)

Szele Béla dr. már a levél külseje után élt a gyanuperral. Tanuk előtt bontotta föl és olvasta el. Elképpedésében nem tudott egy mulatni a dolog fölött, ahogyan egyébként ez az ostoba játék megérdemelte volna. Súlyosan kompromittált szövegű levelet kap olyan levélborítékban, amelyre csak éppen az nincsen ráírva, hogy „kémkedési ügyosztály”. Nyilvánvaló, hogy meggondolatlan, buta tréfáról van szó, vagy talán aljas agentprovokátorösködés érvényesül megint, hogy bajba keverjen ártatlan embereket. Az előbbi eset lelkiismeretlenül teszi ki a meghurcolás veszedelmének azokat, akik ilyen, vagy hasonló leveleket kaptak, a második eset pedig éppen veszedelmes, mert — nem első eset már — a meghurcolás célzatával rendezték meg azok, a kiknek ez a meghurcolás módjában áll.

Szele Béla nem habozott sokáig, hanem nyomban jegyzőkönyvet vett fel a dologról, tanuként kérve föl azokat, akik a levél felbontásánál jelen voltak. Azután följelentést tett az ügyészségen ismeretlen tettes ellen rágalmazás és a levélborítékjával elkövetett igazítás címén. A levelet magát, borítékjával együtt, csatolta a följelentéshez.

Ennyi az egész. Ismételjük, jó volna kacagni rajta, ha nem tartanánk attól, hogy komoly üldözés kezd-tét jelentheti.

Nem egyszer győződünk meg arról, hogy jó az ilyen ostoba tréfákat is komolyan venni, mert a szigurancá is komolyan veszi.

Annyira komolyan, hogy Temesváron például állítólagos bombamerénylettel indokolja a tömeges letartóztatásokat. Inkéntelenül is össze kell rezzennünk: vajjon nem ilyen „papir-bombáról” van ezuttal is szó, amivel majd indokolni készülnék valami? Mindenki legyen okos és talpraesett, ha hozzá is leszáll ez a betanított ostoba szajkó.

Ileana hercegnő és férje Brassóban

Brassó, július 31.

Ma, pénteken délelőtt Ileana főhercegnő férjével, Habsburg Antal főherceggel együtt Brassóba jöttek a közeli Törösvárról, ahol a mézes heteket töltik.

A fiatal pár a piactéren levő üzletekben több bevásárlást eszközölt, innen pedig a repülőgépgyár épületeihez mentek és meglátogatták a gyártelepet is.

Brassóból még a déli órák alatt vieszartértek Törösvárra.

— A „Carpati Rapid“ Plojestiben is meg áll. Bukarestből jelentik: A vasúti vezérigazgatóság legújabb rendelete szerint a Bukarest-Brassó között közlekedő „Carpati-Rapid”, amely eddig Plojesti állomáson nem állott meg, ezután Plojestiben is meg fog állani. A Rapid a Plojest-Vest állomáson két perccig fog tartózkodni.

— Időjárásjelentés. Budapestről táviratozzák: A Meteorológiai Intézet jelentése szerint nyugaton további hőemelkedés, keleten hűvösebb idő várható, helyenként esővel.

„Tricoline”
THE EQUAL TO SILK

A SELYEM RIVALISA

A valódi „TRICOLINE” anyagból készült ingek, gallérok és pizsamák kényelmesek, elegánsak és tartósak. A felülmulhatatlan minősége és a rendkívüli izléses mintázata sem a mosásban, sem a hosszas viseletben nem változik. Kitűnőek, tetszetősek és tartósak.

A valódi anyag szélén ott látható a „TRICOLINE” embléma. A valódi Tricoline anyagból készült fehérneműn rajta van a „TRICOLINE” cimke.

A MANCHESTERI „WEMCO” CÉG EREDETI KÉSZÍTMÉNYE.

Kizárólagosság Románia részére:

GOLDSTEIN & ORENSTEIN
GALAŢI BUCUREŞTI

GHANDI

usznadrágban megy az angol királyhoz

London, július hó 31.
Kényelmetlen helyzetbe hozta Ghandi a hindu apostol, az angol diplomáciát. Ghandi, akit meghívtak a londoni ugynevezett „kerekasztal-konferenciában” való részvételre, kijelentette, hogy hajlandó elmenni, de csakis usznadrágban.

Ezt az elhatározását azzal indokolta, hogy nem visel angol szövetet. Miután hagyományos szokás, hogy a ke-

rekasztal-konferencia résztvevőit a király ebéden látja vendégül, az udvarmesterek még csak elgondolni sem tudják, mi fog történni, ha Ghandi félmeztelenül ül az asztalhoz.

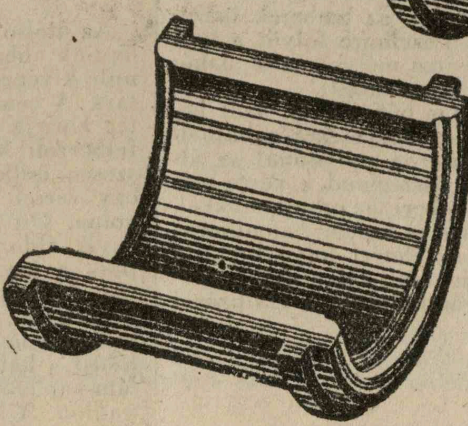
A helyzet annál kellemetlenebb, mert Ghandi kijelentette, hogy az usznadrágból nem enged, minthogy annak szimbólikus jelentősége van.

— OKTÓBER ELSEJÉN KEZDŐDIK BUKARESTBEN AZ EZÉVI INTERPARLAMENTARIS KONFERENCIA. Tudósítónk jelenti: A külföldről beérkezett indítványok és jelentések nyomán a bukaresti rendezőség október elsejére tűzte ki az ezuttal Bukarestben tartandó interparlamentaris konferencia kezdetét. Európa összes államai bejelentették már részvételüket. A konferencia minden valószínűség szerint október 8-ig tart.

Miért?

Miért rágódnak be vagy folynak ki a csapágyak? Miért sérülnek meg a főtengelyek? Miért állanak elő ezek a súlyos üzemzavarok, melyeknek kijavítása rengeteg időbe és még több pénzbe kerül?

Miért?

Mert meg nem felelő kenőolajat használtak. Mert a védő olajréteg a főtengely, illetve főtengely-csapok és a csapágyak között az igénybevételeknek nem tudott ellenállni. Miért tennék ki magukat ennek a veszélynek? „A helyes fajta Mobiloil-t kell használni!” Ezt tanácsolják azok az automobilisták, kik évtizedes tapasztalatokkal rendelkeznek. Teljes joggal! Hiszen a Mobiloil-t hívják mindenütt a „világ kvalitásolajának”.

Mobiloil

VACUUM OIL COMPANY S. A. d. R. BUCUREȘTI

Izgalmas harcok a kenyérbélyeg-fronton

A pékek nem hajlandók a négyszázmilliós exportprémiumot megfizetni

Sztrájkra készülnek a temesvári és nagyváradai pékek

Temesvár, július 31.
A kenyérbélyeg használatának elrendelése néhány nap alatt forradalmi hangulatot váltott ki az erdélyi sütőiparosok táborában. Elkéseredésüket így indokolják:

Ha a kormánynak az volt a szándéka, hogy a kenyérbélyegek árusításából befolyó jövedelmek fedezzék a gabonakivitel prémiumait, akkor a legantiszociálisabb megoldást fogadta el, mert a 400 milliós exportprémiumot egy kisiparos osztállyal akarja megfizettetni.

Most Erdély két nap városából érkeztek arra vonatkozólag jelentések, hogy a sütőipar a legmesszebbmenő harc árán is védekezni igyekszik a kenyérbélyeg kötelező használata következtében előállott anyagi megterheltes ellen.

A TEMESVÁRI PÉKEK HARMONAPOS SZTRÁJKRA KÉSZÜLŐDNEK.

A temesvári pékek elkéseredése abban a határozatban robbant ki, hogy három napig nem sütnék kenyeret.

A városi tanács erre kijelentette, hogy amennyik pék üzletében három napig nem lesz kenyér, attól megvonják az iparengedélyt.

A pékek azonban így sem mondtak le a sztrájk tervéről s úgy döntöttek, hogy három napra előre megsütnék a kenyeret. A hatóságok nem köthetnek beléjük, mert őrüjük lesz, csak éppen nem friss.

A temesvári pékek gyűlésén, amelyen Hollinger Miklós elnököt, rámutattak arra, hogy még mindig azok a kenyérrákok vannak érvényben, amelyeket májusban állapítottak meg, jóllehet azóta a buza ára a másfélszeresére emelkedett. A pékek tehát igazságtalannak ítélték, hogy a kenyérbélyeg ára teljesen őket

terhelje s elhatározták, hogy a kormányt memorandum fogják kérni arra, hogy a kenyér árát a bélyeg értékének megfelelően felemelhesse.

Addig is, amíg a követelést teljesítik, a temesvári sütőiparosok több rendszabályt léptettek életbe.

Nem sütnék 1 kilogrammnál nagyobb kenyeret. Kereskedőknek és piaci árusoknak nem adnak viszontelárusításra

Szombaton péksztrájk lesz Nagyváradon

Nagyváradai tudósítónk jelentése szerint az ottani pékek bejelentették, hogy

amennyiben nem emelhetik a kenyér árát, vagy ha a kenyérbélyegket nem fizethetik pauszáléban, megkezdik a sztrájkot.

A városi tanács az összes pékek ellen eljárást indított a kenyér árának 2 lejjel való emelése miatt. Sofronie polgármester azt is közölte a pékekkel, hogy sem a pauszálét, sem az éremelést nem engedélyezheti, sztrájk esetén pe-

kenyeret és süteményt. Megszűnnek az utcai árusítások is.

Temesváron tehát kenyeret, kiflit és zsemlyét csak pékiüzletekben vásárolhat a közönség. Ezzel pedig a fűszeresek vesztették el lényeges mellékjüvedelmüket, a piaci árusok és az utcai kosarasok teljes egzisztenciájukat. Ezek is csatlakoztak a pékek mozgalmához, amelynek végső célja az, hogy a kenyérbélyeg ára a fogyasztókat terhelje.

dig a katonaköteles pékeket azonnal behívják.

A nagyváradai pékeket azonban ez a konzekvencia sem riasztotta vissza a sztrájktól s kijelentették, hogy műhelyeiket és munkásaikat ingyen a város rendelkezésére bocsátják.

A rendkívül feszült helyzetben a pékek csütörtök este viharos értekezletet tartottak, amely hajnalig tartott. Végül is úgy döntöttek, hogy a sztrájkot a haláláig fenntartják szombaton.

Az aradi pékek ellen az ügyészség indított eljárást, mert próbamérések útján rájöttek arra, hogy

a pékek a kenyérbélyeg árának kifizetésére 10 százalékkal kisebb súlyú kenyereket sütöttek, mint amennyinek az árát felszámították.

Az aradi sütőiparosok között is határtalan az elkéseredés, annál is inkább, mert a kenyérbélyeg rendszer sem a termelés, sem a fogyasztás érdekét nem szolgálja. Most nyílt meg ugyanis Aradon a mezőgazdasági exportcékek kiállítására, amelyen kiderült, hogy a buza ára most is csak 250 lej. Ebből viszont az alapítható meg, hogy a termelők semmit sem kaptak és nem is remélhetnek az exportprémiumokból és az új zabanarezsim hasznát a közvetítők és az exportőrök vágják zsebre a nagymalmosokkal együtt.

Életbelépett az új kamattörvény

Bukarest, július 31.

A Monitorul Oficial legutóbbi száma közli azt a két törvényszakaszt, amellyel a kormány módosította a kamattörvényt. A módosítás lényege az, hogy a kamat semmi körülmények között sem lehet 9 százaléknál magasabb polgári ügyleteknél, 10 százaléknál magasabb kereskedelmi ügyleteknél és 14 százaléknál magasabb a bank és pénzügyleteknél. Eddig ugyanis az volt a helyzet, hogy a kamatot a Banca Nationala visszszámítolási kamatához kellett viszonyítani, ez a törvény módosítással megszűnt.

— BIBESCU HERCEG SÉRTŐDÖTTEN VISSZALÉPETT A PIATRA-NEAMTI PÓTVÁLASZTÁSON VALÓ JELÖLTETÉSTŐL. Bukaresti szerkesztőségünk jelenti: A küszöbön levő piatra-neamti pótválasztás körül egyre nő a bonyodalom. Ujabbban a kormány-párt a nemzeti parasztpárt, az averescanusok és a georgisták, egyöntetűen Bibescu hercegnek, a román pilóta-hősnek a jelöltségét támogatták, akit érdemeire való tekintettel, választás nélkül akartak bejuttatni a parlamentbe. — A Duca-féle liberálisok azonban mégis ellenjelöltet állítottak, mire most Bibescu herceg, megköszönve a pártok felajánlott támogatását, méltatlankodva elállott a jelöléstől. Ezek után bizonyára zajos, szenevélyes választás várható Piatra-Neamthban mert az őliberálisokkal szemben most már a Vaszgárda veszi fel a küzdelmet, amelynek a többi pártok valószínűleg teljesen átengedik a terepet.

ASTRA (APOLLÓ) MOZGÓ

BRASSÓ. Telefon: 564.

Még csak ma pénteken a nagy sikert aratott

A 7-ik PARANC SOLAT

Főszerepben: Janet Gaylor és Charles Farrell.

Szombattól kezdve: a leghatalmasabb detektív és bűnügyi film

„AZ ELLOPOTT MADONNA”

A NAGYVÁROS ENNI KÉR!

A halálra ítélt állat éppugy sir, mint az ember

Bukarest, július 23.

A szennycsatorna nyílásának átmérője egy méter lehet.

Elég terjedelmes ahhoz, hogy kényelmesen hozzáférhessen az ember. Azonban a nyílás a Dambovíta meredek partjára szolgál, így hát kapaszkodni kell, sőt tolakodni, lökdösödni, „aki kapja-marja” alapon megy itt minden.

Férfiak és nők, ifjak és aggastyánok kavarnak össze a szennycsatorna szájánál. Kezüikben rozsdás fazekakkal, vedrakkal várják, hogy meginduljon a nagy-szerű, véres manna-folyam.

Reggel öt óra.
A Lemaitre-gyár szirénája bug. Munkások áradnak végig a külvárosi utcákon.

A szennycsatorna nyílásán kicsurran egy cseppnyi véres hab. Aztán még egy, még egy, ismét egy, erecskévé dagad, zug,

árad és végül vastagon és zubogva ömlik a vér.

Apró zsirdarabkák usznak a tetején, mócsingok, szőrös bőrdarabok sodród-nak kifelé, néha feltűnik egy-egy darab bél.

Ha a bél nagyobb, az emberek összerohannak, durva közelharc folyik a hulladékért, a székváros mélységének lakói durván inzultálják egymást.

A vágóhidról bus bögések és riadt bégetések hangjait sodorja erre a hajnali szél. A szennycsatorna nyílásánál az állati jajveszékés összeolvad a véres maszatéri küzdő emberi hanghullámokkal, egyetlen csodálatos és komor hangdimenzióvá sűrűsödik az életért folyó kétfajta harc kísértő zenéje, amit talán úgy nevezhetünk: a lét gyászindulója a civilizáció 1951-ik évében.

Vágóhid

A vörös téglás kerítés két komor feketére mázolt kapuja tárva-nyitva. Ez a haláltornác. A fekete kapu, mint egy éhesen feltárt, ásitó torok nyel magába mindent: embert és állatot.

Egész nyájak tűnnek el a vörös téglás épület éhes torkában. Ostor-csattogás. Rekedt kiáltások. A kapu mellett kövér, bőrkabátos ember vastag aranylánc fityeg elő a mellényzsebéből. A nagyvágó. Bukarestben, Budapesten vagy akár Csikágóban ugyanígy áll a vágóhid kapujában. Négyszázötven bárányt vonultatott fel a mai véres színpáthoz.

Új felvonás. Fehérszordát terelnek az inferno kapuján keresztül. A csorda első része már keresztül ment a gyászos tornácra, amikor valami zavar támad. Az egyik halálraitelt állat megfordul és vad ugrásokkal igyekszik visszafelé... Mi történt? Ez az állat talán megérezte, hogy túl a kapun mi vár rá? Hogy a halálgáton túl, a vöröstéglás kerítés mögött húzóó épületben öldöklő ritmushang folyik, buzog a vér és ötpercenként utolsó dobban az élet?

A csorda megtorpan. Elnyújtott, fájdalmas bögés hallatszik és mintha egy láthatatlan karmester dirigálta, — az egész csorda, mint betanult kórus, válaszol. A korahajnali szellő elviszi ezt a bus halálraszánt, kétségbeesett, fájdalmas bögést a város felé. Tul a Dambovícán, ahol már az aszfaltzott utcák kezdődnek, felfigyelnek az emberek.

Csak ennyit mondanak: kezdődik...

Halálfiélelem

A vágóhid udvara.

Itt már sűrű sorokban állanak a halálraitelt állatok ezrei. Egészen valószínűtlen hat az a kép, ami itt percekig megzavarja, szinte elkábitja az embert. Fik-telen hangzavar uralkodik a tulzsfolt udvarban.

Az udvar végén megjelenik egy fantasztikus külsejű ember. Valaha fehér volt a köpeny, amely most mocskos, fekete, vérfoltokkal van kitarkázva. A kezében kalapács. A nyele félméter hosszú. Keresztültörri magát egy borjucsordán. Az állatok visszahökölnek. Megérik a vér szagát, ami a ruhájából, fekete foltos köpenyéből, félméteres kalapácsából kiárad.

A kapu felé szalad. Az egyik nagyvágóval beszél. Aztán visszafelé indul. Az állatok széles rést nyitnak ennek az embernek, aki a halál tébolyító illatát viszi magával.

Fiatallal áll az épület mellett. — Hosszu kést köszörül. Valamelyik szék-álló legény segít. Végig néztük a vágó-hidi véres tobzódást. Ott voltunk abban a teremben, ahol ötpercenként — szinte gépszerű pontossággal — végeznek egy-egy állattal. De ez a kép volt az, a mi a legjobban megrázott bennünket. Itt kint az udvaron még egymást lökdö-sve, szükölve, bégetve, bögve mozognak

Keresztül vágjuk magunkat a vörös tornácra. Nem mi adtuk ezt a nevet a sötét, feketére mázolt kapunak, amely most szüntelenül, megszakítás nélkül nyeli el a sűrű sorokban felvonuló áldozatokat. Haláltornácnak nevezik a környék-beli lakók, akik ilyenkor, a kora reggeli órákban bezárják az ablakaikat és sző-

nyegeket akasztanak az ajtó, ablak elé, hogy ne hallják a fájdalmas bögést, a halálra szánt üvöltést, ami a vágatási napokon már reggel öt órától délig egyfolytában ömlik a vöröstéglás épület vas-rácsos ablakain keresztül.

a vágóhidi áldozatok és a közvetlen közelben egy fiatal, talán tizenhatéves legény futyörészve feni a kést. Néha fel-emeli a gyilkos szerszámot. Futyól.

Az épület ajtaja felnyílik előttünk és most ott vagyunk a kinpad előszobájában. Itt már egymásra szufolva állanak a halálra ítélt tömegek. Reggel hat óra van és ilyenkor folyik a tömegmészárlás. Az aránylag szűk helyiségben több mint százötven disznó várja a kikerülhetetlen végzetét. A terem tulsó felén egy vasajtó időnként felnyílik. Husz év körüli legény — a köpenye, a ruhája az arca, a keze: csupa vér — időnként felnyitja az ajtót. Észbontó sivítás kíséri minden léptét. A vérszag, ami kiárad ebből az emberből, eszeveszett mozgást, kétségbeesett túlekedést okoz. Az ő kezében is ott van a féltelmes kalapács. Egy hegyes szög áll ki a kalapács vasfejéből. A feltárt ajtó felé tereli az eszeveszetten sivitó elítélteket.

Aztán becsukódik az ajtó. És egy fél-perc múlva a lezárt ajtón keresztül felhangzik egy sikoltás, ami, az egyszer itt-járt ember idegeiben megfagyasztja a vért. Ez a sikoltás már nem állati hang. Ugyanígy sikolt az ember is, aki egy éj-féli órán szembekerül a gyilkos törével. Néma, halálos csend uralkodik most itt a halál előszobájában. Aztán egyszerre, ösz-tönösen kirobban egy kétségbeesett, bor-zalmas, idegtépő kórus. Tíz perccel a

halál előtt, ezek a lélek nélküli zsirtömegek lelkes lényvé váltak, mindnyájan tudják, hogy mi vár rájuk és életük utolsó tíz percében megátkozzák az életet és az embereket.

KIVÉGZÉS ANGRÖBAN.

Az utolsó ajtó is felnyílik előttünk. Belépünk abba a terembe, ahol a kiméletle-nüli kivégzés már több mint két órája tart. A cementpadlót sűrű zsir és vérré-teg borítja. A terem közepén egy magas, felborzolt haju legény áll. A szeme vé-szesen csillog, mintha az egész embert egy vérrrel teli kádban meg fűrésztötték volna. Ott áll és éppen most végzi az egyik áldozatával. A hosszú nyelű kalapács a magasba lendül. Egy éles sikoltás. Eltévesztette az ütést. Az állat feje helyett, az oldalát érte az ütés. Durva káromkodás hallatszik. Aztán megegy-szer lesújt a kalapács. Az áldozat mintha vil-lámcsapás érte volna, elnyul a cement-padlón. A következő pillanatban megvil-lan egy élesre fent kés. És a cement pad-

Aki berug a vértől

Tíz perc óta vagyunk bent a kivégzési teremben és a fal mellett már egész heka-tombja emelkedik a kivégzett állatok-nak. Az ajtó körül folyton ritkul a sor. Az áldozatok egymáshoz húzódnak és pi-rosan csillogó szemmel, rekedten nyöszö-rögve várják a sorsuk beteljesülését. A szöges kalapács folyton közelebb jön. Újabb vérhullám és újabb emberi hang-hoz hasonlatos sikoltások. Percekre ke-resztül figyeljük azt a fiatal legényt, a ki a szöges kalapáccsal a kezében cseto-gatja a kiméletlen halált. A haja a szemébe hullt. A szája valami kegyetlen torz

Az áldozat térdrehull

Az ajtó újra felnyílik és minden szü-net nélkül kezdetét veszi a nagy-állatok mészárlása. Ott tehenet tuszkolnak be a keskeny bejáraton keresztül. És most olyan véres színjáték kezdődik, amit csak nagyon erős idegzetű ember tud végig-nézni. A hatalmas állatok mellső lába meg van kötözve. Az első térdén csodál-kozva emeli fel a fejét, az orrcimpái reszketve szivják fel a vér szagát, ami-kor egészen váratlanul — a legény hátul-ról sújtott a mitsemsejtő állat felé — a két szarva között egy borzalmas erejű ütés éri. Leirhatatlan jelenet következik ezután. A két térdére zuhant állat meg-próbál megegy-szer felemelkedni, de a zsiros padlón elcsuszik. Újabb ütés éri... és az ütés nyomán vér freccsen szét a te-remben. Egy harmadik... negyedik ütés és aztán megint megvillan az éles kés...

Már hazafelé indultunk, amikor a vá-ros felé vezető úton a hatalmas reggeli forgalom miatt hosszú percekig állva ma-radt az autónk. Hosszu szekérsor vágott keresztül az uttesten. Felkoncolt, vértől

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, reumás fájda-l-mak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-téle ANTINEVRALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban mely két kapszulát (ostyában) tar-talmaz. fenti eredeti jelzéssel. Kap-ható gyógyszerárakban és drog-riákban. 17171

ló közepén elhelyezett kanális felé megindul — a vértatak.

Nem. Itt ebben a vérpárás, füledt le-vegőjú pokolban egy percnyi szünet sincs. Még egy durva káromkodás hallat-szik és a következő pillanatban megint a levegőbe emelkedik a kalapács. És megint felvillan az élesre fent kés. Ott állunk a terem falához simulva és Morus Tamás utópisztikus államrajza jut eszünkbe. A tragikus véget ért zseniális angol az Utópia államában a bűnösöket nem fegyházbüntetésre ítélte. Az ő álla-mában börtön és vaskerítéses cellák nem léteztek. A bűnösöket arra ítélte, hogy ott a városok határán kívül, a vágóhidon teljesítsenek szolgálatot...

vonásra görbült. A szem vérszesen csillog. A vérszag már részeggé tette és ebben a pillanatban, ha a vérrrel és zsirral telő padlón nem tántorogna tíz-husz kivé-gzésre váró állat, talán felénk fordítaná a szöges kalapácsot... Ebben a pillan-atban az a határozott érzésünk van, hogy ez az ember már nem a mesterejét foly-tatja, már nem pénzért gyilkol, hanem részeggé tette a vérszag, az orrcimpái ká-bultán szivják fel a vér illatát és gyil-kolna még akkor is, ha nem neki, ha nem ő kellene hogy fizessen.

osepegő fries hussal voltak telve a sze-kerek. Az ébredő város enni kéri... A fő-város felpuffadt gyomra éhesen korogni kezdett és megindultak a friss vérszagú párázó szekerek...

Farkas Aladár.

Megszűnt a gabonaneműek gyűlölc és olajmagvak fogyasztási adója

Bukarest, július 31.

A pénzügyminisztérium távirati felvilá-gosítást küldött a vámhivatalokhoz, a melyben a következőket közli:

Az új gabonatorvény, amely a Mal-gearu-féles gabonaválogatási törvényt módosította,

eltörölte a gabona, a gabonatermékek, a gyümölcs, valamint az olajmagvak fogyasztási adóját.

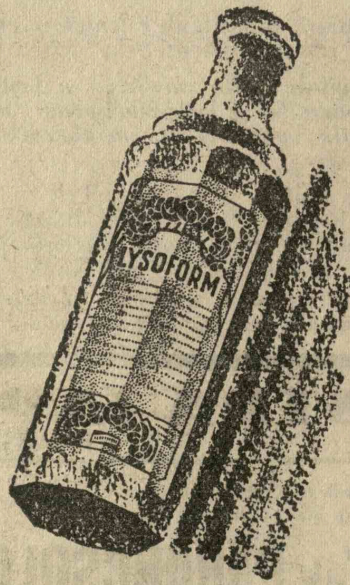
A minisztérium utasítána szerint ezek-nek a termékeknek a fogyasztási adóját július hó 22-ével kell megszüntetni, illetőleg ettől kezdve kell megszüntetni venni a fogyasztási adót.

Komoly női bajok forrása a hanyagság — A LYSOFORM használata megelőzi ezt

NÉHANY olyan kellemetlen női baj van, amelynek maga a neve megijeszíti a nőket. Ezeknek a bajok-nak a legtöbbje — amelyek időnek előtte megöregítik a nőt — a hanyagság rovására írható, annak a hamis hiedelemnek, hogy szappan és víz elegendő a női toa-lethez.

Lyoform a nők ezreinek biztosítja az egészségét. Ezt a híres fertőtlenítőszer, amely garantáltan nem támadja meg a finom, érzékeny szöveteket, szerte a világon a nők mindenütt használják. Megöli azokat a mikro-bákat, amelyek megtámadják a női szerveket akkor, amikor a test ellenálló képessége csökkent és komoly szervi zavarokat okoznak.

Lyoform csakis sötétzöld üvegekben kapható. Uta-sítson vissza minden kimérve ajánlott Lyoformot.

Lyoform

A minisztérium által autorizált Nagyváradai Zsidó Fiuinternátus

felvesz a nyilvánossági joggal bíró zsidó liceumba, gimnáziumba, kereskedelmi és elemi iskolába járó növendékeket. Elsőrendű kóser ellátás. Mérsékelt árak. A növendékeket az igazgatón kívül 3 szaktanár és 2 pedagógus készíti elő. Minden iskolai és internátusi ügyben felvilágosítással szolgál és komoly érdeklődőknek prospektust küld az igazgatóság. Zongora tanzakat a szak-körökben jól ismert Berger Gyöngyi vezeti a budapesti Zeneakadémia által elfogadott SENN módszer szerint. A tandíjak ezen évben mérsékeltek. ORA-DEA—NAGYVÁRAD, Strada Delavrancea (Ritók Zs utca) 17. szám.

Négy és fél milliós bűnügyi zárlat Bocu Sever ellen

Szenzációs fordulat a volt bányászati tartományfőnök ügyében

Temesvár, július 31. A Bocu Sever dr. volt bányászati tartományi igazgató ellen indított bűnügyi eljárás szenzációs fejézet elé érkezett. Most érkezett meg ugyanis a temesvári ügyészségre az a jelentés, amelyben Nicolescu pénzügyi vezérfelügyelő a bányászati tartományi főnökségnél lefolytatott nyomozás eredményét foglalta össze.

Nicolescu vezérfelügyelő jelentése mindenekelőtt az állapítja meg, hogy Bocu dr. körülbelül 4 és fél millió lejrel nem tud a könyvelési törvény előírásai szerint elszámolni.

Ebből az összegből 1.127.000 lejt Bocu dr. a saját személyes használatára fordított, 3.437.000 lejről pedig nincs szabályszerű elszámolás s így ezt a summát a minisztérium nem igazolhatta a hivatalos kiadások között.

A jelentés szerint a kormány most felhívja Bocu volt tartományi főnököt, hogy a vitás összeget térítse meg. Ettől függetlenül pedig javasolja a vizsgálóbíróknak, hogy az államszámviteli törvény 21-ik szakasza értelmében rendeljék el a bűnügyi zárlatot Bocu dr. minden ingó és ingatlan vagyonára, a 29-ik szakasz értelmében pedig kutassák ki a volt

tartományi főnök vagyonának eredetét.

A temesvári törvényszék vizsgálóbírója kijelentette, hogy az utasításoknak a legrövidebb időn belül eleget tesz. A nemzeti parasztpárt bányászati körében az a vélemény alakult ki, hogy szó sem lehet arról, mintha Bocu elut-

Bocu Sever

lajdonította volna a 4 és félmilliót, legfeljebb az a lehetőség forog fenn, hogy a tartományi főnökség működésének első hónapjaiban nem szabályszerűen használták fel a hiányzó összegeket.

38 millió lejt akarnak behajtani a kolozsvári közönségen a sztrájkoló zálogházak

A hatóságok semmit sem tesznek a nyomor vámszedői ellen

Országos akció indul a zálogház-kérdés radikális megoldására

Kolozsvár, július 31. Kolozsváron tíz-tizenkét nap óta figyelemreméltó akció folyik a zálogházak ellen. Az akció többirányú. A zálogházakra szorult emberek a ma is 30-40 százalékos kamat miatt zúgolódnak, míg a kisiparosok a zálogházak konkurrenciáját érelemezik. Ezek mind nem új motívumok.

A zálogház a legjobb üzlet még ma is, amikor a tulajdonosok arról panaszkodnak, hogy az emberek nem váltják ki az elzálogosított holmit és az árveréseken alig kel el ennek a holminak a tizedrésze. Ennek ellenére szegény zálogházast még nem látott senki, viszont Kolozsváron bankjuk, házaik, villájuk és autójuk van a zálogházaknak a 30-40 százalékos kamatokból és illegális mellékdíjakból. Néhány évi működés után. Ennek a tulajországorság meggazdagodásának és a részorult emberek teljes lerongyolódásának akart gátat vetni az új törvény, amely mindenféle kamatot 14 százalékban maximált. A bankok, ha nem is szívesen, de szó nélkül tudomásul vették, hogy vége van az üzorszakszámok konjunkturájának, sőt boldogan adnának ki pénzt alacsonyabb kamatra is, csak lenne kinek és miből. A zálogházak azonban, amelyek garázdálkodását a régebbi törvények és rendeletek nem korlátozták, forradalomba csaptak át és kimondták, hogy

14 százalékra nem folyósítanak több zálogkölcset, sőt a lejárt zálogcédlulákat sem hosszabbítják meg.

Ez a harcias állásfoglalás robbantotta ki a zálogházak elleni akciót. Most a zálogházak elhatározása a legsúlyosabb következményekkel járhat, a kolozsvári piacra.

Pontos értesüléseink szerint az öt kolozsvári zálogháznak kerekén 38 millió lej követelése van, amelynek egy tételben való behajtása nemcsak ihe-

tellen, de nem is engedhető meg.

A kolozsvári piac nem tudná megtrágyoztatni nélkül nélkülözni ezt a pénzt, amely ha visszakerülne a zálogházakba, improduktív maradna.

De kizárt dolog, hogy Kolozsvár közönsége 1-2 hónap leforgása alatt ki tudjon fizetni 38 millió lejt az elzálogosított tárgyakért.

Vagyis ha a zálogházak megmaradnak — és eddig keményen kitartanak — eredeti és egész szerepükre jellemző elhatározásuk mellett, a náluk elhelyezett zálogtárgyak oda fognak veszni.

Ez az, amit a hivatalos tényezőknek nem szabad megengedniük.

Mert a zálogházi tárgyak között nemcsak a mukás, a tisztviselő és a nyugdíjas utolsó értékei vannak, hanem kereskedők és iparosok is már jóideje a zálogházakból szerzik be gyorshiteleiket, amelyekért sokkal nagyobb értékeket, rendszerint ékszereket és műtárgyakat kötöttek le.

Imerve a zálogházak becslési módját, ezek a tárgyak legalább a négyszeresét érik meg a kölcsönvett összegnek és ha most odavesznek, az egzisztenciák száza fognak összeomlani Kolozsváron.

Csak hogy az illetékesek nem csináltak eddig semmit. A város, amely már évtizedek óta igéri egy hatósági zálogház felállítását, megelégszik azzal, hogy a kormánynál intenzíven a felmondott zálogkölcsonők meghosszabbítása ügyében. Tegyük föl, hogy az intervenció eredményes lesz, ezzel azonban még nem oldódott meg ez az országos jelentőségű szociális kérdés. Hogy a város miért nem csinálta, vagy csinálja meg a hatósági zálogházat, teljesen érthetetlen, mert megvolna rá a módja. Ezért érdemel fokozott figyelmet az Ipartestület akciója, amely a társzervezetek közreműködésével a zálogházak kérdésének országos rendezésére irányul.

Shaw rossz viccet csinált 75-ik születésnapján

Az öreg angol író nagyon elgaloppírozta magát Moszkvában

Moszkva, július 31.

Vasárnap a szovjet Moszkvában Shaw hetvenötödik születésnapja alkalmából nagyszabású ünnepséget rendezett a volt cári palota márványtermében, ugyanabban a teremben, ahol ezeltől néhány hónappal a német és orosz ellenforradalmi mérnökök perét tárgyalták. Mindenki azt várta, hogy ebből az alkalomból Shaw a shawi szocializmust fogja hirdetni.

Minden várakozással ellentétben azonban Shaw olyan beszédet tartott, amelynek még nagy visszhangja lesz.

Hogy nem valami szovjetmizifikációról van szó, bizonyítja az, hogy Shaw beszédét az angol lapok is közölték, saját tudósítók távirata alapján. Ezek a tudósítók pedig nem kommunisták.

Az ünnepséget Lunacsarszkij népbiztos nyitotta meg. A szóokok sorrendjében utolsónak beszélt Shaw, aki többek között szöszereint a következőket mondotta:

— Miért nem kezdte meg Anglia ezt a forradalmat Oroszország helyében? Marx azt mondotta, hogy Anglia logikusan is a legjobb terep az első munkásforradalom számára.

Shaw, beszéde után, lelkesen megéljenezte.

Ezután mutatta be Shaw a vele lévő kíséretét, lord és lady Astor és marquis de Lothiaut, a tömegnek. Lady Astor, aki a világnak egyik leggazdagabb asszonya és a többiek, akik mind nagy kapitalisták, ezekkel a szavakkal mutatta be Shaw:

— Ezek az emberek hatalmas vagyonnal rendelkeznek. Földbirtokosok és kapitalisták, a szó legsúlyosabb értelmében. Ők nem fogják a mostani szituációt megváltoztatni tudni. Ellenben a brit proletáriátus meg tudja és meg is fogja ezt cselekedni.

A szovjet hivatalos távirati irodája a Shaw által tartott beszédet a következő pontos szöveggel közli:

— Lenin csak ember volt. Mindenesetre magasabbrendű, mint a többiek. Jelentősége most már a múlté, de mi kell, hogy értékeljük ezt a jelentőséget a jövőnek. Ha ez a szocialista próbálkozás most nem győzedelmeskedne, úgy az egész jelenkori civilizáció megsemmisülne, mint, ahogy a múltban is számos civilizáció megsemmisült meg. Tudjuk, a történelemből, hogy sok civilizáció megsemmisült, miután elért egy bizonyos fokot. A nyugati kapitalizmus is elérte legmagasabb fokát. Gyakran történt meg, hogy megpróbálták ezt a határkövet kikerülni, de minden ilyen kísérlet hasztalan volt. Lenin egy új metódust alkotott és kikerülte ezt a határkövet. Ha Lenin metódusa után még új metódusok is jönnek, az csak egy új éra lesz, de semmiesetre sem megsemmisülés, vagy katasztrófa. Ha a jövő Leninnel megy, csak örülni tudunk mindannyian. Ha azonban az emberek a régi uton haladnak tovább, akkor én szomorúan hagyom el a földet.

Igy töltötte el Shaw hetvenötödik születésnapját...

Elutazása előtt a szovjet még bankettet adott Shaw tiszteletére. Majd a világhírű angol író meglátogatta Gorkij, akivel Tolstojjal folytatott levelezéséről beszélgetett el és vizetelt Lenin özvegyénél, Krupskaja asszonynál. Végül egy moszkvai filmgyár stúdiójában hangosfilmen szerepelt, amelynek keretében beszédet tartott Leninnel.

Shaw csütörtökön éjjel elhagyta Moszkvát és visszaindult Angliába.

Az európai lapok élénken kommentálják Shaw moszkvai beszédét. A Neue Freie Presse nyílt levelet intéz Shawhoz, amelyben megkéri, hogy maradjon az irodalomnál és ne politizáljon.

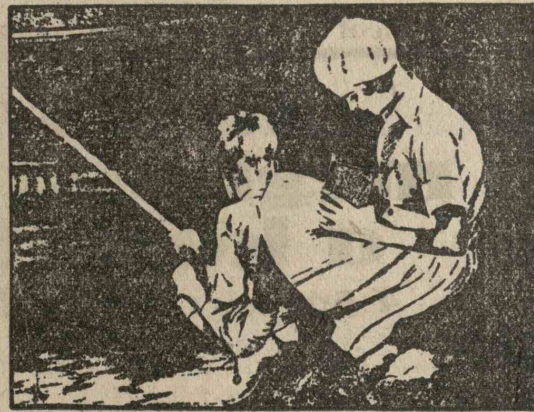

Kedvező alkalom

vagyonot és hírnevet szerezni

A Kodak nemzetközi verseny minden amatőrnek alkalmat ad vagyonot és hírnevet szerezni.

Az egész világon 16,000.000 lejt osztunk ki díjakban — és a technikai kvalitások nem játszanak szerepet a díjak odaitelésénél. Csakis a képek érdekességét vesszük figyelembe. Érdekes felvételt készíthet gyermekeiről, barátjáról, vagy kedves macskájáról. Küldjen be ilyen felvételeket és kilátása van díjat nyerni. Kérje a részletes versenyszabályokat bármelyik fényképészeti üzletben, vagy írjon értük a romániai versenyirodának.

KODAK NEMZETKÖZI

Amatőrfénykép-Verseny

Május 1 — Augusztus 31

Versenyszabályokért írjon a romániai versenyirodának

Kodak S. A., Bukarest, Str. Edgar Quinet, 6

Vegyen egy csomó Kodak filmtekercest és készítsen felvételeket. Annyi felvétellel vehet részt a versenyen, ahányat csak bekiel.

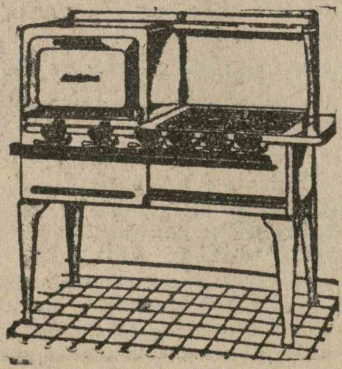
Ime a romániai győztesek között felosztandó díjak: 1 nagy nemzeti díj — 25,000 lei, 6 első díj — egyenként 5000 lei és 30 további díj 500 és 2000 lei között.

A romániai első díjak minden nyertese automatikusan résztvesz a genfi nemzetközi versenyen, amelynek nagydíja 10,000 dollár és a 6 első díj mindegyike 1000 dollár.

Modern konyhában a **Red-Star** petroleum fűzőkészüléket használják. Az amerikai **The Detroit Vapor Stove Company** Detroit Michigan U. S. A. gyártmánya. Bél nélkül. Nyomás nélkül! **70% megtakarítás**

A RED-STAR már néhány hónap alatt fizetődik ki, a nagy tüzelőanyag-megtakarítás által Bárki által könnyen kezelhető A RED-STAR főz, süt bármilyen ételt. A RED-STAR nem szorul javításokra vagy állandó alkatrészes kicserélésekre.

Látogassa meg sürgősen a „Menajul Modern” **„FERROMANA” S. A. R.** Bukarest, Cal. Victoriei 71.

Rádió műsor

Vasárnap, augusztus 2.

Bukarest. 11.15: Gyermekek negyed-órása. 11.50: Bibliaolvasás és templomi ének. 12: Zenekari hangverseny. 15: Gramofon. 15.50: Hírek, időjelzés. 15.50: Gramofon. 16: Könnyű és román zene. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: A hangverseny folytatása. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Rádiószabadegyetem. 21: Kabaré-előadás. — Budapest. 9: Hírek, kozmetika. 10: Református istentisztelet. 11: R. kath. istentisztelet. Utána: Az 1. honvéd gyalogezred zenekara. 14: Gramofon. 15: Gyermekekóra. 15.50: Mezőgazdasági előadás. 16.15: Rigó Jancsi cigányzenekara. 17.15: Felolvasás. 17.40: Könnyű zene. 19.15: Felolvasás. 20.15: Farkas Jenő cigányzenekara. 21: Vigjáték-előadás a Studióból. Utána: Pontos időjelzés, hírek. Majd: Mándits-szalonzene.

Hétfő, augusztus 3.

Bukarest. 15: Gramofon. 15.50: Hírek, időjelzés. 15.50: Gramofon. 18: Könnyű és román zene. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: Könnyű és román zene. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 20.40: Énekhangverseny. 21: Kamarazene gramofonon. 21.50: Előadás. 21.45: Katonazene. — Budapest. 9.15: A póstászenekar hangversenye. 9.50: Pontos időjelzés, hírek. 9.45: A hangverseny folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó. 12.05: A rádió házikvar-tettje. 16: Gyermekekóra. 17: Felolvasás. 17.50: Zenekari hangverseny. 18.50: Novellák. 19.50: Bura Sándor cigányzenekara. 20.50: Az operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Utána: Pontos időjelzés, hírek. Majd: Rác Béla cigányzenekara.

KEDD, AUGUSZTUS 4.

BUKAREST. 15: Gramofon. 15.50: Hírek, időjelzés. 15.50: Gramofon. 18: Könnyű és román zene. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: Könnyű és román zene. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Zenekari hgv. 21.50: Előadás. 21.45: Ének-hgv. 22.15: Zenekari hgv. — BUDAPEST. 9.15: A 2. honv. gy. ezr. zene. 9.50: Időjelzés, hírek. 9.45: A hgv. folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó. 12.05: Hangverseny. 15.50: Gyermekekóra. 17: Felolvasás. 17.50: A rendőrgénység zenekara. 18.45: Felolvasás. 19.45: Kósa György zongoraművész hangversenye. 20: Halász Gitta és Halmos János operettje az operaház tagjaiból alakult zenekar kíséretével. Utána: Pontos időjelzés, hírek. Majd: Horváth Gyula cigányzenekara.

SZERDA, AUGUSZTUS 5.

BUKAREST. 15: Gramofon. 15.50: Hírek, időjelzés. 15.50: Gramofon. 18: Könnyű és román zene. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: Könnyű és román zene. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Hegedűszólók. 21.50: Felolvasás. 21.45: Zongora-hgv. 22.15: Gramofon. — BUDAPEST. 9.15: Hangverseny. 9.50: Időjelzés, hírek. 9.45: A hgv. folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó. 12.05: Parádi Jóska cigányzenekara. 16: Novellák. 17: Előadás. 17.50: Malcsiner-jazz. 18: A salzburgi ünnepi játékokról Mozart: „Figaró házassága”, c. vígoperájának közvetítése. 21.50: Vörös Misi cigányzenekara. 22.45: Az 1. honv. gy. ezr. zenekara.

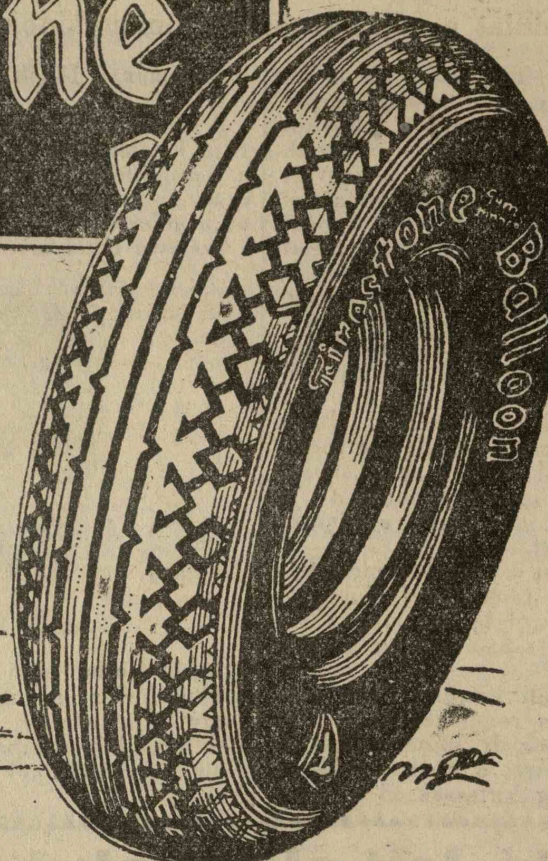
CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 6.

BUKAREST. 15: Gramofon. 15.50: Hírek, időjelzés. 15.50: Gramofon. 18: Könnyű és román zene. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: Könnyű és román zene. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Ének-hgv. 21.20: Szimfonikus hgv. Szünetben: Felolvasás. — BUDAPEST. 9.15: Hangverseny. 9.50: Időjelzés, hírek. 9.45: A hgv. folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó. 12.05: Mándits-szalonzene. 16: Felolvasás. 17: Zenekari hgv.: Magyar operarészletek. 18.15: Novellák. 18.45: Hangverseny, Sebők Sári, Vinkovics H. L. és Baranyai H. Gy. közreműködésével. 20: Három egyfelvonásos színmű a studióból. Utána: Pontos időjelzés, hírek. Majd: Cigányzene.

Péntek, augusztus 7.

Bukarest. 15: Gramofon. 15.50: Időjelzés, hírek. 15.50: Gramofon. 18: Zenekari hgv. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: A hgv. folytatása. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 20.40: Ének-hgv. 21: Színház. 21.45: Előadás. 22: Román zene. — Budapest. 9.15: A Budapesti Szalonzene hgv. 9.50: Időjelzés, hírek. 9.45: A hgv. folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó. 12.05: A rádió házi kvartettje. 16: Mesedélután. 17: Felolvasás. 17.50: Magyar Imre cigányzenekara. 18.45: Felolvasás. 19.15: Böhm Endre operaénekes hangversenye. Zongorán kíséri Kazacsay Tibor. Utána:

Terhességi reakció a vizelethől már a 3. naptól kezdve 99%-os biztonsággal. Dr. Baruch Félix Laboratórium Temesvár I. Piața oituz 13. Tel. 19-15.

A FORD-karaván

amely az egész országot bejárja, kizárólag a világhírű „Firestone Gum Dipp” gummival van felszerelve.

A tény, hogy a világ legnagyobb automobilgyára a Firestone gummiköpenyeket használja és ajánlja, kiválóságuknak és ellentállóképességüknek legjobb bizonyítéka.

Ezen kiváló márka mindenütt előnyben részesül!

Firestone

Pontos időjelzés, hírek. Majd. Rádics Béla cigányzenekara.

Szombat, augusztus 8.

Bukarest. 15: Gramofon. 15.50: Hírek, időjelzés. 15.50: Gramofon. 18: Könnyű és román zene. 19: Hírek, időjelzés. 19.10: Zenekari hgv. 20: Rádiószabadegyetem. 20.20: Gramofon. 21: Puccini „Bohémek” című operájának előadása. — Budapest. 9.15: Szergej Smirnov orosz zenekara-

nak hgv. 9.50: Időjelzés, hírek. 9.45: A hgv. folytatása. 11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó. 12.05: Gramofon. 16: Felolvasás. 17: Felolvasás. 17.50: Dalárda-hgv. 18.50: A Fővárosi Zenekar hgv. 19.45: A magyar hadsereg történelmi indulói. 21: Szabó Lujza operaénekesnő hangversenye Hüttner P. gondnokművész közreműködésével. Utána: Pontos időjelzés, hírek. Majd: Kiss Lajos cigányzenekara.

Megjelent az új magyar szükségrendelet

Augusztus 14-ig meghosszabbították a korlátozásokat

A házbért augusztus 10-ig lehet fizetni

Budapest, július 31.

A magyar kormány — tekintettel arra, hogy a pénzforgalmat korlátozó első szükségrendelet július 29-én lejárt — és tekintettel továbbá arra, hogy az annak kiadását szükségessé tevő okok még fennforognak, — a pénzforgalom korlátozásából a szabadforgalomra való fokozatos áttérésben újabb rendeletet adott most ki.

Az új rendelet augusztus 14-ig érvényesíti az eddigi intézkedéseket, egyidejűleg azonban néhány könnyítést tartalmaz. Nevezetesen:

Július 8-ika után, de július 17-ike elől-ről származó bankkövetelésekből tovább-

bi öt százalék folyósítható, az így kifizetett összeg azonban nem haladhatja túl az ezer pengőt.

Felszabadulnak a társadalombiztosítás (munkásbiztosítás) céljaira szükséges összegek.

Az augusztusi lakbérnegyedét, amelynek lefizetése normális körülmények között a hónap ötödikéig kellett, hogy megtörténjen, ezuttal lehet fizetni augusztus 10-ikéig. Azok, akik lakbérilletményt élveznek, annyit szabadíthatnak fel bankköveteléseikből, amennyi differencia a tényleges lakbérük, valamint az élvezett illetmények között mutatkozik.

Botrány a felhatalmazási javaslat tárgyalásánál

A szükségrendeletek kiadására vonatkozó felhatalmazási javaslat tárgyalásánál egyébként csunya botrány játszódott le a Házban. Turcsányi Egon papképvisező szövege hozza a javaslatához Turcsányinak ez volt az szűzbeszéde. Beszédét azzal kezdte, hogy a felhatalmazási javaslatot elfogadja, bár súlyos kifogásai vannak a kormánnyal szemben. Különösen a belügyminiszter és a kuituzminiszter ellen vannak kifogásai. Szcitovszky belügyminiszter azzal vádolja, hogy az ismeretes Titán-üggyel kapcsolatban csak a bünyügyi felelősség alól tisztázta magát erkölcsi és politikai tekintetben azonban nem. Klebelsberg kultuszminisztert pedig azért támadja, mert Szeged adózó polgárságát megnyomorította felesleges lakószuspalták építésével, továbbá azzal, hogy ott saját magának szobrot emeltetett.

A papképvisező beszédét a Ház állandó közbeszólásokkal kísérte.

Szcitovszky és Klebelsberg energikusan visszautasítják a támadásokat.

Klebelsberg ráolbassa Turcsányira, hogy értelmileg részes az erzsébetvárosi bombamerényletben, amellyel kapcsolatban annakidején lázító plakátokat ragasztatott ki.

Ezért akkor eljárás is indult ellene. Végül Bethlen miniszterelnök utasította vissza Turcsányi vádjait.

Értesülésünk szerint a kereszténypárti ellenzéki képviselő, vendégjogát élvező megvonja tőle barátságát és a klublátogatástól is eltiltja.

Hírek

Töröm a fejemet

— Tudja mire vagyok kíváncsi?
— Mire?
— Vajjon Kreuger be fogja-e tiltatni, hogy valaki paraszt adjon kölcsön és Ongyujtónak fogják-e minősíteni azt az urat, aki az égő cigarettájáról másnak tüzet ad?
*
— Nahát az a Filipescu jó követ dobott Titulescu londoni követre.
— Ne féljen semmit, kő követen nem marad!
*
Egyik francia: Mit szólsz hozzá a Zepelin megjárta az Északi Sarkot.
Másik francia: Na rendben van meg lesz oldva az egész válság. El mehetnek mindnyájan jegzt aszalni. Mi leszünk a németek jégrehajói. A londoni tárgyalás után ugyanis megirhatták a jégrendeletüket.
n. f.

— LEHET RENDELET, HA NINCS PÉNZ.
Tudósítónk jelenti: A marosvásárhelyi nyugdíjasok küldöttségileg keresték fel Raileanu prefektust, akit arra kértek, hogy intervejuáljon a pénzügyigazgatóságon a 228.856. számú miniszteri rendelet pontos betartása érdekében. Az idézett rendelet a nyugdíjfizetések havonkénti két napját jelöli ki kötelező erővel. Raileanu prefektus érintkezésbe is lépett a pénzügyigazgatósággal, innen azonban azt a választ kapta, hogy a miniszteri rendeletet már most sem teljesítheti, mert a hónap első napjaiban nem áll erre a célra pénz a rendelkezésére. Ami pénze van, abból a rokkantakat kell kielégítenie, mert azok már hat hónap óta nem kaptak semmit.

— A MAROSVÁSÁRHELYI MAGYARPART TÖRVÉNYTELENEK TARTJA AZ INTERIMÁR BIZOTTSÁG KINEVEZÉSÉT.
Tudósítónk jelenti: A régi tanácsot feloszlató és az interimár bizottságot kinevező miniszteri rendelet két helyet juttatott a város új vezetőségében a magyaroknak. Ennek a két helynek az elfogadása, vagy esetleges visszautasítása indokolta tette a Magyarpart állásfoglalását. Ertesülésünk szerint a párt intézőbizottsága törvénytelennek minősíti a régi tanács feloszlását és ragaszkodik ahhoz, hogy a magyarság mindenféle városi alakulatban annyi helyet kapjon, amennyi számarányánál fogva megilleti. Az interimár bizottságba kinevezett két magyar tanácsos ügyével kapcsolatban a döntést a kinevezetlekre bizza: elfogadják-e a kinevezést, vagy sem, miután semmi remény sem lehet arra, hogy a helyek visszautasítása a magyarságot ért sérelem orvoslását eredményezze.

— BORIS KIRÁLY, MINT ÉLETMENTŐ.
Szófiából jelenti: A várnai tengerparton tegnap hatalmas vihar dühöngött, amelynek következtében a tengeren süllyedni kezdett egy bárka. Az utolsó pillanatban egy motorosónak érkezett a helyszínre és kimentette a bárka utasait, akik életmentőjükben, legnagyobb meglepetésükre, magát Boris királyt ismerték fel. Kiderült, hogy a király a parton levő kastélyból figyelte a bárka vergődését és, amikor látta, hogy süllyedni kezd, azonnal motorosónakjába ugrott és a veszélyeztetettek segítségére sietett. A király Zankov, volt miniszterelnök villájába vitette a hajótörötteket, akiket ott felöltöztettek, pénzzel és élelemmel láttak el. A király bátor és önfeláldozó tette mély benyomást tett az országban.

— SZÜLEI UDVARÁN LÖTTE MAGÁT AGYON AZ ELCSÁBITOTT LÁNY
Bukarestből jelenti: Mária Alexe sloboziai iskoláslányt elcsábította egy fiatalember. A lány vakon hitt a szép szavaknak s elhagyta otthonát. Néhány hónap leforgásával azonban egyedül maradt s megkísérelte a hazatérést, hogy szüleitől bocsánatot kérjen, de terve nem sikerült. A kétségbeesett leány, aki már gyermeket hordott a szive alatt s akinek életét emiatt az egész falu megkeserítette, szülei udvarán agyonlőtte magát.

* BRASSÓI FOGASZATI HIR. Teutsch M. Fritz okleveles fogász, szabadságáról visszajött és rendel hétfőn, augusztus 3-tól kezdve Brassó, Weisz Mihály-utca 27. szám, régi házszám 31.

— ÖRÖKÖSÖKET KERES EGY MILLIÓS MOHAMEDÁN VAGYON. Bukarestből jelenti: Konstantinápolyban egy Dan Mahomed Gazil nevű ember halt meg a napokban, akinek örökösait, — minthogy jasi eredetű, —

a török hatóságok Romániában is keresik. Az elhunyt még gyermekkorában került Konstantinápolyba, egyik távoli rokonához, akihez apja küldte. Iskolái elvégzése után jogi doktorátust szerzett, áttért a mohamedán hitre s a belügyminisztériumban jutott előkelő álláshoz. Örökösre, akikre tekintélyes vagyon maradt, ezideig még nem sikerült rábukkanni.

— ONGYUJTOGATÁS MIATT LETARTÓZTATTAK KÉT BANSÁGI GAZDÁLKODÓT.
Temesvári tudósítónk jelenti: A temesmegyei Öreg községben néhány nappal ezelőtt kigyulladt és porrá égett Jankovics György és Sarupa György gazdálkodók portája. A csendőrség a vizsgálat folyamán megállapította, hogy a két gazdálkodó a tüzeset előtt nagyszögű tüzbiztosítást kötött s ezért valószínű, hogy a gyújtogatást maguk követték el. A két gazdálkodót beszállították a temesvári ügyészség fogházába.

— VÉGRE az állam is olesóbbít valamit.
Bukarestből jelenti: Az állami fürdők és üdülőhelyek igazgatósága határozatot hozott, amely szerint augusztus 1-ével a herkulesi, vizaknai, stb. állami fürdők szállodaiban a szobák árát magánosok részére 50. köztisztviselők részére 50 százalékkal szállítják le.

— Harmine csódkérés. Bukarestből jelenti: Az ilfovi törvényszék kereskedelmi szekciója tegnap harmine csódkérelési ügyet tárgyal. Ilyen nagyszámú csódkérelési ügyet még egyszer sem tárgyalta az ilfovi törvényszék egy nap alatt.

* ÜZENET AZ ANYÁKNAK, szülőknek, pedagógusoknak érdeklődésére joggal számot tartó nagyjelentőségű, értékes munka, mely a nevelés kérdéseinek égető fontosságú problémáit tárgyalja. Ezen mű három kis kötetből áll. Minden kötet befejezett egész és külön-külön is kapható. Az első része tárgyalja a terheltség idejét, a kis gyermekkor, csesemőkortól 2 éves korig, ára 90 lej. A második rész az óvodás korról és az első iskolaévekkel foglalkozik, ára 120 lej. A harmadik rész pedig a nevelés szempontjából legnehezebb kornak, a serdülés és az érettség korának a problémáit világítja meg. Ára 150 lej. Ezen könyvek megírásával dr. Stekel bécsi egyetemi tanár uttörő munkát végzett. Ezen kötetek külön-külön is megrendelhetők. A három kötetet egyszerre véve, 340 lejért franco szállítja a Brassói Lapok könyvosztálya.

— AZ ÉRETTSÉGI VIZSGÁK TELJES EREDMÉNYE. Bukarestből jelenti: A közoktatásügyi minisztériumba végre mind a 82 érettségizető bizottságtól beérkezett a végleges jelentés. A vizsgára összesen 9561 tanuló jelentkezett. Sikeresen vizsgázott 6496, vagyis a jelentkezők 68.85 százaléka. A minisztériumban az idej eredményt összevetették a múlt évi eredményekkel s megállapították, hogy az utolsó évtizedben ez az első sikeresnek nevezhető érettségi vizsgáztatás.

— A spanyol és olasz idegenlégiókból — a Csillagbörtönbe. Szegedről jelenti: Az itteni rendőrség tegnap elfogta Jakus Jenő kommunista agitátort, akit a kommun után többévi fegyházra ítélték, akinek azonban később sikerült a Csillagbörtönből megszöknie. Jakus egyideig a spanyol, majd a francia idegenlégióban szolgált, néhány hónappal ezelőtt azonban visszazökött Magyarországra és a Szeged környéki tanyákon kommunista propagandát fejtett ki. Jakus, a mikor a rendőrök elfogták, először ellenállást próbált kifejteni, később azonban megadta magát sorsának. Visszaszállították a Csillagbörtönbe.

* MIT TEGYEK, mit ne tegyek, ha szép akarok lenni, címen könyv jelent meg dr. Mezei Károly budapesti kozmetikus-bőrorvos tollából. A könyv részletesen foglalkozik egy a nő, mint a férfi kozmetikájáról. Ára 88 lej, kapható a Brassói Lapok könyvosztályában. (Videki rendeléseknél kérjük a pénzt előre beküldeni, mert az utánvetéses kiküldés nagyon megrágtja a könyvet.)

— LETARTÓZTATÁSBAN NEM ENGEDI MAGÁT MEGOPERÁLTATNI. Marosvásárhelyről jelenti: A csiki erdőpanamával kapcsolatos vizsgálat idején a rendőrség letartóztatta Gruca György maroshevízi erdőbirtokost is. A vádlott mindjárt letartóztatása után orvosilag igazolta, hogy súlyos természeti gyomorsüllyedése van. Kérte a kórházba való utalását, amit a vádtanács teljesített is. Gruca azóta a kórházban van, műtétnek azonban nem vetette alá magát. A marosvásárhelyi ügyészség végül is megunt a várokozást s kérdést intézett a kórház igazgatójához. Az igazgató főorvos a kérdést a beteghez továbbította, Gruca azonban kategorikusan kijelentette, hogy mindaddig nem veti magát alá a műtétnek, amíg letartóztatásban van. Marosvásárhelyen most kíváncsian várják, a fejleményeket: vajjon az ügyészség kényszeríteni tudja-e foglyát, hogy megoperáltassa magát. Jelen állapotában való lecsukása ugyanis életveszélyes lehet.

* „KARAMASOFF TESTVÉREK”, Dosz-tojewszi regényének filmváltozata, a legesetűsebb német beszélőfilm, Fritz Kortnerrel, holnapról a brassói Modernben.

Győződjön meg róla-

lapunk néhány számának figyelmes végigolvasásával. — hogy a Brassói Lapok minden bizonnyal a legértelmesebb napilap Romániában. Kitűnő hírszolgálat, a legjobb erőkből összeállított szerkesztősége, az ország minden nagyobb városában működő tudósítói, a külföldi metropoliszokból levelező jónévi publicistái — mindezek első helyre állították az egész romániai sajtóban. A mai szűkös világban mindenki nézze meg, mire adja a pénzét.

Ha lapot vesz - vegyen jó lapot!

Ha mindennap olvasni akarja a legjobb romániai napilapot
fizessen elő a Brassói Lapokra!

Előfizetési ár 1 óra 100'—, 1/4 évre 300'—, 1/2 évre 600'— Lei.

— Emésztési gyengeség, vérszegénység, lesoványodás, sápadtság, mirigybetegségek, bőrküritések, kelések, furunkulusok eseteiben a természetes „Ferenc József” keserűviz szabályozza a belek annyira fontos működését. Az orvosi tudomány számos vezérférfia meggyőződött arról, hogy a valódi Ferenc József víz hatása mindig kitűnően beválik. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— TAKARÉKPERSELY A SKÓT HAZASPÁR LAKÁSÁBAN. Egy skót ember elhatározta, hogy a nyaralás költségeinek az előteremtése okából, a hányszor megcsókolja a feleségét, egy pennyt tesz a takarékperselybe. Ezt még is tette a legnagyobb pontossággal. Amikor a nyaralás megkezdése előtt kinyitotta a perselyt, nagy meglepetésére nemcsak pennyket, hanem schillingeket, sőt egyfontos bankjegyeket is talált benne. Kérdőjellel meredve tekintett a feleségére, aki így válaszolt: „hja, barátom, nem mindenki olyan smucig, mint te...”

— HALÁL AZ AUTOMATA-BARBAN. Bukarestből jelenti: Zellik Ármán kolozsvári tisztviselő, aki csak néhány napra jött a román fővárosba, az egyik Calea Victoriei levo automata-bárban hirtelen meghalt. — A tisztviselő már régóta tüdőbajban szenvedett s közvetlen halálát belső vérzés okozta. Holttestét a hatóságok rendelkezése az orvostani intézetbe szállították.

— Budapest munkássága szeptember elsején megismétli tavalyi tüntetését a kormány ellen. Budapestről jelenti: Tegnap délután a szociáldemokrata párt nagyszabású népgyűlést tartott Csepelen, amelyen több ezer főnyi tömeg jelent meg, valamint néhány képviselő is, mint Kertész Vilmos és Kabók Lajos. A gyűlés rendkívül izgatott lefolyású volt. Különösen a kenyérdrágulás és a munkanélküliség kérdésében hangzottak el elkeseredett beszédek. A gyűlés elhatározta, hogy szeptember elsején megismétli tavalyi tüntetését a kormány ellen. Az egybegyűlt tömeg ezután rendben szét akart oszolni, néhány ifjumunkás azonban ekkor röpcédulákat kezdett osztogatni. A rendőrök az ifjumunkásokat elő akarták állítani, amiben a munkásság megakadályozta őket. Összetűzésre került a sor, amelynek során mindkét oldalról több lövést adtak le. Sebesülés nem történt.

* NÉLKÜLÖZHETETLEN házibarát egy háztartásban Krbekné Liber Etelka háziucskészlete és egyszerűbb tészták kékikönyve. Bőven vannak tészták, torták, bevonatok, teasütemények, parfaik, krémek és fagyalt receptek. A könyv 100 oldal terjedelmű és ára kemény kötésben csak 50 lej. A pénz előzetes beküldése mellett portómentesen küldi a Brassói Lapok könyvosztálya.

— A NÉMET NAGYIPAR SZANALJA A DANAT-BANKOT. Újabb jelentések szerint komoly tárgyalások folynak arról, hogy a Danat-bankot egy nagyobb ipari csoport szanálja. Ezzel kapcsolatban azonban egyes német gazdasági körök aggodalmaskodnak eme különös kifordítása miatt, hogy tudniillik nem a bankok alimentálják az ipart, hanem megfordítva, az ipar adjon hitelt a pénzügyzeteknek. Ha e különös terv megvalósul, akkor minden valószínűség szerint kiterjesztik minden más, fizetési nehézségekkel küzdő kisebb bankokra is. A Danat-bankhoz közelálló körökben kijelentették, hogy amennyiben a szóban forgó ipari csoport valóban segítené a bankot, akkor a nemsokára feléledő fizetési forgalomban hétfőtől kezdve a Danat-bank is résztvehet.

* UTÓLÉRHETETLEN minőség és gyors elintézés tekintetében, bármilyen előhívási, kopirozási, vagy nagytípusú munka Lang Henrik fotóáruházában, Brassó, Kolostor-utca 28. és Kapu-utca 44.

* FRITZ KORTNER, a német filmművészet büszkesége, a világ legkiválóbb hosszínésze, legjobb filmjében, a „Karamasoff testvérek” című német beszélőfilmben, holnapról a brassói Modernben.

— Pozsonyban 700 telefont szereltek le, mert nem fizették a díjakat. Pozsonyból jelenti: Az itteni postaigazgatóság a legutolsó félévben hétszáz telefonkészüléket szerelt le, amelyeknek tulajdosai, a gazdasági viszonyokra való hivatkozással, nem fizették ki telefontámlájukat. További leszerelések folyamatban vannak.

A GYURU
Jani és Juci több évi mátkaság után rájöttek, hogy mégsem illenek egymáshoz. Elhatározták, hogy fölbontják a jegyességét. Csak hogy Jucinak sehogysem akar az újáról lejönni a jegygyűrű, hogy visszaadhassa. Forgatja ide, forgatja oda, hiába, nem képes lehuzni. Végre megszólal Jani:
— Tudod mit, akkor már mégis csak esküdünk meg!

(Illustrated Weekly of India.)
Amortizációs kölcsönöket
városi házakra lej értékben, 10—40 évi időtartamra folyósítatunk.
Kolozsvári Népbank és Zálog Hitelintézet R. T.
Szép-utca 1. Szg.

Indítás: csak **VARTA** akkumulátorral biztos!

Az elegáns férfivilág figyelmébe!

Igen tisztelt vevőinket értesítjük, hogy lérlidivatszalonunkat 1. évi augusztus 1-től Lópiac 12. szám alól

Kolostor-utca 28 alá

(II. emelet) — a kath. templommal szemben — **átbelyezzük.**

Miután cégünk egyik tagja ezidei **külföldi tanulmányútján a legújabb lérlidivát-irányzatot megismerkedett, módunkban áll n. b. vevőinket közismert megbízhatóságunkkal kiszolgálni.**

Kérjük t. vevőink további szives támogatását. — Teljes tisztelettel:

Seifferl és Farsch Brassó

Ruhákat vegyileg fest, tisztít: **CZINK, CLUJ.** Postaküldeményeknél 20% engedmény.

— Már csak két pénzügyigazgatója van Kolozsvárnak. A bürokrácia fejtelensége folytán valóságos cirkuszi mutatványszámba megy az, ami a kolozsvári pénzügyigazgatói állás körül történik. Hol egy, hol két, hol három pénzügyigazgató is neveznek ki Kolozsvárra, mintha a pénzügyminiszteriumnak nem volna külön ügyosztálya, amely a személyzeti ügyeket intézi. Az egész Románia azt a látszatot kelti, mintha a pénzügyigazgatói állásokat nem a szükséglet és a tisztviselői szabályzat szerint, hanem árlejtési alapon töltének be a legtöbbet ígérővel. A három kolozsvári pénzügyigazgató közül Popescu Ilarion a napokban Sepsiszentgyörgyre utazott, hogy átadja a jóformán még át nem vett hivatalát és azonnal visszatérjen Kolozsvárra. Nagy meglepetésére azonban már ott várta a miniszterium távirata, hogy maradjon csak Sepsiszentgyörgyön. Ott kellett maradnia, de kérdés, hogy meddig. Tegnap megjött Kolozsvárra egy másik távirat, amely dr. Tartia Aurél pénzügyigazgatót Bukovinába helyezi át, de mára állítólag visszavonták az áthelyezést. Mi lesz még ebből?

— A VILÁG LEGNAGYOBB RÖNTGENCŐVE. A röntgentechnika egy újabb csodáját jelenti az a röntgencső, amely az amerikai Elektrix társaság egyik laboratóriumában felállításra került. Ez a készülék, amelynek a rákbaj kezelésében lesz szerepe, a legnagyobb cső, amelyet eddig gyógykezelés céljaira használtak. Villamosírása 900 ezer Volt, míg az eddig épült legerősebb röntgencsőeknek csak 300.000 Voltuk van. Az új csővel másodpercenként 295.000 km. gyorsasággal jut el a fény gyorsaságát éri el. Noha az így előállított röntgensugarak a teljes energiájuk mindössze kétfelét szálalékát képezik, a többi pedig mind hővé változik, ezek a sugarak át tudnak ütni először egy 3 milliméter vastag vörösfedőernyőt, azután pedig egy 4 hüvelyk vastag vasréteget, hogy azután röntgenképet hozzanak létre.

— BRASSÓI PIACI ÁRAK. Marhahus, levesnek kg. 26—28, marhahus, pecsenye kg. 42—46, sertésus, combja kg. 32—34, sertésus, karaj kg. 42—44, zsír kg. 46—48, tojás drb. 1.60—2.—, csirke, párja 50—130 lej. — Élő állatok, kilóra: Exporti ökör, élő súly kg. 18—20, sertés, élő súly kg. 17—19, igás ökör drb. 7000—9000, ló drb. 5000—15.000, ló luxus drb. 18.000—24.000 lej. — Terményárak nagyban: Buza q 350—370, rozs 270—280, árpa, sör 360—380, árpa, takarmány 300—310, zab 300—320, lengeri, szem 290—300, bab, fehér 650—700, burgonya 120—130 lej. — Takarmányárak nagyban, per 100 kg.: Széna, préselt 180—200, széna, laza 140—160, szalma, laza 50—60, korpa 270—290 lej.

— KINEVEZTEK A DICSŐSZENTMARTONI INTERIMÁR BIZOTTSÁGOT. Tudósítónk jelenti: Mint már napokkal ezelőtt jelentettük, a dicsőszentmártoni városi tanács napjai meg vannak számlálva. Most aztán átvette uralmát az interimár bizottság. A tulajdon többségű magyar városban a Magyarpártnak csak egy jelöltje foglal helyet a bizottságban. A polgármester, Boila Danila, nincs is íthón és a városházat Pekri Géza, helyettes polgármestertől vette át a bizottság. Az interimár bizottság tagjai a következők: Valcutiu tanár elnök, Maior volt bankigazgató, Goga ügyvéd, Demian tanító és a Magyarpárt részéről dr. Pálffy Ferenc ügyvéd.

* „HATORSZAGOS UTAZÁS”. Négy hét, Magyarország, Felsőolaszország, Svájc, Franciaország, Németország és Ausztriában. Utirány: Arad, Budapest, Velence, Milanó, Szt. Gotthardt. — hajóval a Vierwaldstätti-tavon át, Luczern, Basel, — 5 teljes nap, Páris, Zürich, innen repülőgépen Münchenbe, Berchtesgaden, Königsee, Salzburg, Linz, hajóval a Wachau-on át, 3 teljes nap, Bécs, Oradea, Indulás: augusztus 17. Visszatérés: Szeptember 8. Felvilágosításokat és jelentkezni Brassóban, „Európa” utazási iroda, a Korona-szállóban, H. Aronsohn et Co. menetjegyirodájában. Szebenben: Heltaui-utca 26.

— BÉLYEGGYŰJTŐK KONGRESSZUSA. Livornóban most ülészik Európa bélyeggyűjtőinek az első kongresszusa. A kongresszus elnöke Champion, híres párisi bélyeggyűjtő és kereskedő, akinek a gyűjteményét 5 millió pengőre becsülik. Szenvédélyes bélyeggyűjtők Anglia, Egyiptom és Románia királyai, továbbá az olasz királyné. A kongresszus elnöke szerint a bélyeggyűjteményekkel való kereskedelem évenként egy milliárd lejt hoz forgalomba. Ez csak az európai kereskedelemre vonatkozik és nem az amerikaiakra is, amelynek forgalma még sokkal nagyobb összegre tehető.

Keleti levelek

Irja: Baktay Ervin

Ha szolgálva utazik, — pedig Indiában majdnem mindenki magával viszi szolgálját — akkor a fickó is ott lábatlankodik az esetleg amugy is túlzásfolt szakaszban, hogy urának az étkezés fontos műveletében segédkezzék. A szolgálta rendszeresen masztos. Az ur előbb megmossa a kezét, azután kibontat egy sereg batyut, maga elé rakat ugyancsak egy sereg edényt, majd onni kezd, persze puszta kézzel. Ujjai csillognak a zsiradéktól és jóleső csámcsogással fogyasztja rizsét, csapáti-ját, (kerek, lapos, lánugosra emlékeztető kovásztalan kenyérféle) és a sokféle, hő lére eresztett eledelt. A hőfűtés szalonképes lévén Indiában, itt sem maradhat el. Az étkezés végeztével a padló tele van kiloccsautott vízzel, papircafatokkal, széthajigált banán és narancshéjjakkal, esetleg lepottyant ételdarabokkal is. Általában a kocsis, mely tisztán hagyta el a kezdőállomást, egy-két óra múlva már valóságos szemétdomb.

Maga Gándhi is, aki sohasem leplezgeti népe rossz szokásait, rámutatott több írásában arra a tényre, hogy az indusok igen tisztátalanok és hogy hemecskölik a vasuti kocsikat. Persze, a jó indusok tulnyomórésze ezt természetesen nem találja és mikor azt tapasztalja, hogy az európaiak nem szívesen szállnak vele egy szakaszba, ezt nemzeti sérelemnek veszi. Hindu nacionalisták állandó panasza, hogy a vonatokat sokszor még egy Tommy (angol közkatona) is tiltakozik az indus utitárs ellen. Pedig a valóságban nem faji előítéletéről vagy az uralkodó faj arroganciájáról van szó, hanem csak arról, hogy az indus utitárs szokásait nehéz a civilizáltabb embernek elviselnie. Tisztelet a kivételeknek.

VEGA-OIL

egyedüli olaj, amely hivatott bármely motor jókarbantartására.

Főlerakat Brassó részére:

„CONCORDIA”

Societate Anonimă Română pentru Industria Petrolului

Depozitul de Deslacere Braşov, Bartolomeu. Telefonszám 294.

48.

Indiai vasutakon

Ezért a közbeeső s a harmadik osztályú kocsikban mindig van egy-két külön, európaiaknak és „Anglo-Indian”-oknak fenntartott szakasz. Ez is botránkozás okozója az indusok szemében. Sertőnek találják, hogy azok megkülönböztetett elbánásban részesülnek. Pedig, ha látszólag mindez lealázónak is látszik az indusok szempontjából, egészen természetes és szükséges az elkülönítés intézménye. Felesleges és bosszantó lenne az ilyen skatulyázás olyan országban, ahol az egész népesség bizonyos egyöntetű civilizáció standardja szerint él. De Indiában ez ismeretlen.

Egyszer magam is harmadik osztályon utaztam, körülbelül másfél óra lezet. Ugyanis órákig kellett volna a postavonatra várakoznom, míg így félnapot nyertem azzal, hogy felszálltam egy vegyesvonatra, mely csak harmadik osztályú utasokat szállít. A kocsis zsufolásig megtelt, még a padok közt a földön is ültek. Meleg lévén, az utasok nagyrésze félmeztelenre vetkőzött. Szemben velem egy nő ült, — derékig födetlenül. És, ami az egészben a leulysosabb, ónagsága lehetett vagy hetvenesztendő! Egy sereg kisebb-nagyobb gyerek sirt vagy ordított. A férfiak a borzalmas illatu biáti-ket (legolcsóbb, dohánylevélbe csavart cigaretták) szívták vagy a hukát (vizipipa) adták szájról-szájra. Mind bételt rágott és szép nagy pirosakat köpött a padlóra. Az egyik utas-sans géne levette az ingét és vadászati kedvtelésnek adta át magát, gyakori eredményekkel. Én a kényeztetésemre telepedtem, lehetőleg közel az ajtóhoz, amelyet nyitva tartottam. De többen is előzékenyen felajánlották helyüket. Jöndulatban nincs hiány, különösen az alsóbb néprétegek közt. Szelid, szives emberek, de ilyen bossúsága meg nekik, nagyon piszkosak. Már t. i. a ruhájukra, mert a testüket naponta többször is megmosnak. Minden nagyobb állomáson látvány, amint a harmadosztályú utasok körülveszik a kocsit és ágyékkendőre vetve, hatalmasan locsolják magukat. De a fürdő után ismét felveszik piszkos ruháikat.

Olykor egész csapat „szent” várakozik a vonatra. Parányi kerdőn kívül tétőtől-talpig meztelenek és a szektájuk szerint vagy hamutól, vagy fehérre testüket, vagy színes jeleket festettek magukra, vagy fantasztikus jelvényeket és eszközöket cipelnek. A Siva-hívó aszkéták, hamutól, szürkésfehér testükkel úgy hatnak, mintha több hetes vízbe-fulladt hullák néznének ki a kocsis ablakából. Manapság a sok vezeklő és szádhú már vasuton jár India egyik végétől a másikig, hogy a szent fürdőhelyeket és melá-kat (bucsuszerű vásárok) felkeressék. Telik az utazásra, mert a köznép nagyon tiszteli és minden jóval ellátja őket.

Nem lehet szinesebbet, fantasztikusabbat elképzelni egy indiai vonat publikumánál. Sisakos európaiak és európai hölgyek, előkelő indusok, félig nyugati, félig indus módra öltözött hindu babuk, nagyszakállú szikh-ek, tarajos turbánú mohamedánok, köztük az öregedők bájusza és szakálla hennával lángvörösre festve, száriba burkolt vagy bugyogós hindu és szikh nők, mozdó fehér sátorhoz hasonló muzulmán nők, akik a burkán vágott két kis lyukon át kandikálnak ki földig érő, fejükre borított lebernyegeiből; félmeztelen földművesek, majdnem egészen meztelen vezeklők, tar-

ka, bizarr színvegyülek, amelybe vidám, rikitólt kever egy-egy ifju „gavalér”, aki európai szabású kabátot visel, ám ezt a szivárvány színeiben pompázó olcsó butorbrókát-kelméből varratta, turbánját pedig akkora tarajjal kötötte meg, hogy harcias kakasra emlékeztet.

Az állomásokon hosszú sorokban a földön kuporogva, batyuhegyek között várja a vonatot a harmadosztályú közönség. Órákig, sokszor félnapig tebszelenek ott, faszén-serpenyőkön kosztjukat főzve vagy pokrócba csavartan szunynyadva a vonat érkezéséig. Olykor két-három vonat is elmegy, anélkül, hogy felférnének. Egy-egy nagyobb állomás éjjel úgy hat, mint valami „Nachtlager in Granada”, az embernek ügyelnie kell, hogy rá ne lépjen a perronon mindenféle alvó indusokra, akik fejüket is pokróckukba csavarták s ezért alig különbözethetők meg a szanaszét heverő batyuktól.

A legcifrább azonban, mikor a cukornád megéri. Akkor ez az uti elemözsin. Minden indus cipel vagy három-négy kétméteres náddarabot, amelyből azután darabokat tördel le és rája, szopogatja, míg az édes lében tart. A háncsot és rostokat azután kiköpi a perronra, a kocsipadlójára, akárhova. Vastag, sárgásfehér, száraz cukornádrost-szöngy-akat ilyenkor minden talpalattnyi helyet.

Mint Európában, Indiában is megvan az állomások tipikus hangzavara: árúsok seregei kínálják hangos, éles rikácsolással holmijukat. „Dudh garam!” (Meleg tej). „Hindu ká csál!” (Hinduknak való tea). „Muszalmán ka páni!” (Muzulmánoknak való víz). „Garam puri!” (Meleg csipó) hangzik szünetlenül és annak, aki sokat utazott Indiában, egy ilyen kiállítás elég, hogy a vasutazás egész hangulata felkeltse.

A vasuti kuli (hordár) is speciálitás. A vonat érkezése előtt (ez az előírás) hosszú rajvonásban guggolnak a sínpartra párhuzamosan. Ez a rendelkezés arra való, hogy a poggyásztól való túlekedésnek elejét vegyék. Mikor a vonat bejut és lassít, a kulik guggolva csuszának közelebb, egymást leve, nem mászik-e valamelyik tulságosan előre a sorból. Mikor azután a vonat megáll, adott jelre felugranak és megrohmozák a kocsikat. Lútri az egész, mert csak az éppen előtük álló kocsira vethetik magukat, ezorint azok, akik éppen harmadosztályú vagonok előtt guggoltak, hoppon maradnak. De azért a kocsis ajtajában megkezdődik a viadal, amelyben a poggyász huzza a rövidebbet, mire a „szaháb” ordítva ütlegelve kiszabadítja táskáját a vadul csatázó konkurrensok kezéből.

Olykor előfordul, hogy néhány utas éjszaka legyilkolnak és kirabolnak. Ugyanis nincsenek korridoros vagonok, így, ha a gonosztevők elhelyezkednek a kiszemelt szakaszban, két állomás között kényelmesen elvégezhetik dolgukat. Pár hete egy hindu családét gyilkoltak le a Karacsi—Lahor vonalon. Miért is az óvatos utazó éjszakára bereteszel minden ajtót és ablakot.

Mindebből látható, hogy az indiai vasutazás különféle örömmekkel jár. De megéri annak, aki látni és emberi életet megismerni akar.

— Söfalvéért. Legújabb a következő adományok folytak be: Neuhauser Ármán igazgató Borszék 100, Julius Pitrolf Egeres 20, Székely-László Alvinc 100, Kelemen István Lisznyó 100, Lőrinc Ferenc róm. kath. nyug. plébános Ujvárad 1000 lej. 139. számú lapunkban kiadva 20.695 lej. A mai kimutatásunkban 1320 lej. Eddigi gyűjtésünk összege 22.015 lej.

Insectomor-ot elpusztít

legyet, szunyogot, poloskát, bolhát, svábbogarat.

INSECTOMOR

Vezérképvislet és lerakat:

I. E. COCKHILL & Co.

BUCUREȘTI,
Str. Barației 35, Etaj I.

Közgazdaság

Az elgazosodott betét

A magyarországi bankszünettel és betétespánikkal kapcsolatban meg kell állapítani, hogy a bank nem tudja, ki a betétes és a betétes nem tudja, mi a betétes és a betétes kilencven százaléka mindig innen származik és csak tíz százalékban az oka a rönne vagy az összeomlásnak az a gazdasági válság, amelynek számlájára a bankigazgató és betétes a történetet könyvelni szeretné.

A bank azt hiszi a betétesről, hogy az egyenrangú és felvilágosodott üzletről, azt hiszi, hogy a betétes éppen úgy látja a pénzügyi élet összefüggéseit és a körülmények egymásrahatását, mint a bank, holott a betétes mindezt nem látja, mert az a betétes, aki a rönt elindítja és a pánikot lelki depressziójával kimélyíti, nem betétes, csak garasait megőrzésre átvett kispolgár. Azok a betétek, amelyek Bécsben, Berlinben, Budapesten, sőt legújabbban, igaz, hogy csak szorványosan nálunk Romániában a bankoktól kimenekültek, javarészt kispolgárgarasok voltak. Azoknak a pénzeknek, amelyek ma mindenhol Európában bankbetétek formájában gyümölcsöznek, nem az a rendeltetésük, hogy az üzleti életben résztvegyenek és elosztódjanak, hanem az, hogy öregségre vagy hozományra vagy későbbi jobb konjunktúrára kéznél legyenek. A betétesnek ez a fajtája csak azért teszi bankba a pénzt, mert a bankban a pénz kamatozik, meg azért, mert odahaza nincs páncélszekrénye.

Ezek a pénzek nem betétek, hanem félretett garasok, amelyeket a betétes sajától vont el és dekonjunkturák idején üzleti tevékenységéből menekített ki. Ez az összeg tulajdonosai úgy érzik, hogy a betétkönyv tulajdonképpen kamatozó letéti jegy, amelynek ellenében a bank fizetni tartozik. Ez a betétes nem tudja és ha tudja is, nem gondol arra, hogy a bank az ő pénzét nem tarthatja zár alatt, mert ha odahaza vesztegel ez a „tőke”, a banknak sincs kamathozama és így a bank sem fizethet használati kamatot. Ennek a betétnak „haptáknak” kell állni. Ezért a betétért ez a betétes nagyon gyakran csak azért jelentkezik, hogy lassan megvan-e még a pénze, jól vigyázz-e arra az a bank, amelynek gondjaiba bízta.

Romániában, de Kelet- és Közép-Európában mindenhol jóformán csak ilyen betétesek vannak. Ezekben a szegény államokban nem is lehetnek a szó igaz értelmében vett komoly betétesek, tőketulajdonosok, akik a banknak átadott tőke kamatából, a rentéből élni akarnak és mert élni akarnak, a betét hozamát állandó jellegű jövedelemnek tekintik és annak állandóságához maguk ragaszkodnak a legjobban. A francia kispolgár már a háboru előtt betétes volt. A rentével számolt. Az élete célja az a hozam volt, amelyet pénze magától, élete eredményeként kamat formájában hozni fog. Ez a rentier típus leremtette meg a betétes típusát és ez az igazi betétes típus szülte azt a korcsot, amelyet ma a bank betétesnek tekint.

Abban, hogy ezek a kis betétesek ilyen idegesek és hirtelenek, nemcsak a betétes a hibás, hanem a bank is. A bank évtizedeken át hozzászoktatta a betétest ahhoz, hogy a betét nem betét, hanem letét csupán. A betétkönyveken, — minden valamire való betétkönyvön, — ott áll a felmondási feltétel, de azzal a bank sohasem él. A bank szoktatta hozzá a betétest ahhoz, hogy a pénze minden nap, a napnak minden órájában száz százalékosan rendelkezésre áll. A betét-akvizíció hihetetlen versenye még jobban leüllesztette a betétnak állandósági jellegét. Kötött betét és látra szóló betét között nem igen volt már az utolsó időben különbség és ha volt is, ez a különbség alig egy százalékos kamattételben nyilvánult. A betétesnek nem jár vissza a pénz, csak ha felmondja a betét formájában a banknak kölcsön adott összeget, de mégis, a betétes úgy érzi, hogy kijátékosították és megszállták, ha betétkönyvét a bank nem honorálja abban a pillanatban, amelyben a betétkönyv a pénztárnál jelenkezik.

A gazdasági krízist gazdasági pánikká és a gazdasági pánikot gazdasági anarchiává a betétes borítja ma fel. A bankok, az utolsó pillanatban, védekeznek és amikor egyéni védekezési rendszabályaik elégteleneknek bizonyulnak, segítségül hívják az államot. Az utolsó há-

rom héten belül két államban lépett fel az állam a betétek és a bankok párvialdába vezető ségednek.

Karddal csapott a hadakozó felek közé és ez a kardcsapás még jobban elmélyíti a ellenléteket. A hatalmi parancs és az ami omnipotencia erőszaka kivédte ugyan a halálos csapást, de ugyanakkor kiirtotta a kispolgár betétes-hajlandóságát és betétes-bizalmát jó időre, talán örökre. A zsugorított garasok és a félretett perselypénzből bankbetétle avanszált tőkék elbeszélésték azt a hitet és szeretetet, mellyel immár huszonöt-harminc esztendője a bank felé közelítettek. Magyarországon ott történt a hiba, hogy máról-holnapra és bizonytalan időre elvették a betétes szabad rendelkezési jogát. Nem azt mondták, hogy havonta visszatérően tíz százalékot visszaadnak a pénzből, vagy öt százalékot vagy akár annál is kevesebbet, hanem azt mondták, hogy a pénzt záróják. Majd, ha a kölcsön meglesz, majd ha a pánik elül, majd, ha ezek vagy azok a feltételek bekövetkeznek, akkor és csakis akkor megállapítják, hogy milyen arányban, milyen fokozatban és milyen sorrendben jelentkezhetik a pénzért az, aki jelentkezni akar és fog. Ilyet a hatalmi szó csak a betétesnek, a komoly és betétes pályára felvergődött betétesnek mondhat, de nem mondhat a kispolgárnak, aki pénzt a banknak azért adta oda, mert a pénz a bankban kamatozik „is”. A korlátozhatatlan tulajdonba vett hitet tépázta meg ez a magyarországi rendelet és a mindenkori rendelkezés csábító varázserejét tör-

te szerte ez az elhamarkodott intézkedés.

De ez a drasztikus betétkorlátozási tulakapás nemcsak magyarországi hiba. Németország és Ausztria is hasonló hibákba estek és mindazok az államok elűzik ezeket a forgalomnak és a gazdasági életnek rendelkezésére állott hatalmas tőkemeny-nységeket, ha a szomszédos államok válság-szimpptomáinak eredményeit megelőző intézkedésekkel nem hasznosítják.

A háboru óta minden álhasonult. Ugy hasonult, amint azt a viszonyok és körülmények parancsolták. A kereskedelem, az ipar, a földművelés és minden foglalkozási ág elnehezedett. A likvidáció és a mobilizálás ma már csak teoretikus értékek. A betétnak is hasonulni kell ahhoz a domináns gazdasági elemhez, amely a gazdasági élet színel és ütemét meghatározza. Ma már nem lehet avista betéteket kezelni és különösen nem lehet kötött betéteket a látra szóló betéteknek kijáró prompt visszafizetéssel honorálni.

A betétnak ketté kell szakadni. A betétből ki kell közöszíteni a felmondási nélküli és látra szóló értéktelen betéteket, az átmenetileg és jóformán csak megőrzésre átadott tőkéket és külön kell választani azokat a tőkéket, amelyek már csak állandóságuknál fogva is megérdemlik, hogy betétekként kezeljessenek. Legyen egy betét-típus, amellyel a tulajdonos mindenkor rendelkezik és ez a betét csak éppen annyit kamatot kapjon, amennyit megérdemel és ismerjünk olyan betét-típust is, amelynek fix felmondási ideje van és amely aszerint kamatozik.

Az erdélyi bankszervezetek értekezlete Nagyszebenben

A közönségnek semmi oka sincs a nyugtalanságra

Nagyszebenben legutóbb értekezletre jöttek össze az erdélyi román, magyar és szász bankszervezetek, a Solidaritatea, a Bankszindikátus és a Revisionsverband vezetői, melyen fontos pénzügyi kérdéseket tárgyaltak meg.

A létrejött megállapodásokról és fontosabb határozatokról az értekezleten résztvevő Gyárfás Elemér szenátortól a következő felvilágosításokat nyertük:

Az erdélyi bankszervezetek vezetői elsősorban is sajnálattal állapították meg, hogy a kormány a lezajlott rövid ülészakban kellő előkészítés nélkül olyan banktörvényt akart alkotni, mely túltengő központi és hatósági beavatkozásokat rendszeresített volna a pénzügyi életben s amelynek elcsúsztatott megszavazását csak erőteljes ellenakcióval sikerült egyelőre elhalasztani. A három bankszervezet közös emlékiratban fogja kérni a kormánytól, hogy a javaslat tervezetét nekik tanulmányozás végett előzetesen küldje meg, hogy arra vonatkozólag úgy az érdekelt pénzügyezetek, mint az egyéb gazdasági szervezetek állást foglalhassanak.

Foglalkozott ezután az értekezlet a Gr. Coanda vezetésével álló és eddig csak a régi királyságban működő Vidéki Bankok Szövetségének csatlakozási felhívásával s kimondotta, hogy a hasonlózatul alakulást rokonszenvvel fogadja s azzal készségesen hajlandó együttműködni közös érdekű kérdésekben, minthogy azonban az erdélyi intézeteknek már meg vannak kipurált régi szervezeteik, ezeket továbbra is fenntartják s ehhez képest tagjaiknak a kérdéses szövetséghez való egyenkénti csatlakozását nem aprotálják.

A három fennálló bankszervezet továbbra is fenntartja eddigi kapcsolatait az Országos Bankszövetséggel, s azt tartaná leghelyesebbnek, ha a Vidéki Bankok Szövetsége is ebbe hasonló módon illeszkednék be.

Megbeszélés tárgyát képezte természetesen az erdélyi pénzügyi helyzet is, melyre vonatkozólag az értekezlet résztvevői egyhanguan megállapították, hogy a németországi és magyarországi események egyáltalában nem érintik az erdélyi pénzügyezetek bonitását s következésképpen a közönségnek a legcsé-

lyebb oka sincs arra, hogy ezektől megvonja eddigi bizalmát.

Az erdélyi intézetek a nagyközönség rájuk bízott pénzét erdélyi adósoknál helyezték ki, erdélyi ingatlanok és egyéb reáliallekciók mellett s e fedezetek, amelyek a viszonyok változatával újabb szigorú revezio alá vétették, bármint külföldi eseményektől teljesen függetlenül, megnyugtatóan biztosítják az elhelyezett tőkéket.

Természetes, hogy egyetlen intézet sem őrizheti letétben a nála elhelyezett pénzeket, mert hiszen akkor nem is fizethetne ezek után kamatot. Az egyes intézetek bonitása tehát nem attól függ, hogy adott esetben a rájuk bízott tőkék hány százaléka hever készpénz alakjában pénztárjukban.

A romániai bankoknál kb. 72 milliárd lej van elhelyezve — csupán a magyar jellegű erdélyi intézeteknél kb. 7 milliárd — amivel szemben Románia egész bankjegyforgalma alig 18 milliárd. Ha tehát az ország összes bankjegyeit egy éjszaka összegyűjtjük a bankok pénztárjaiban s azzal másnap kizárólag csak betéteket fizetnének ki, mindezzel is csak a betétek egynegyed részét lehetne kifizetni s a második negyedrészt kifizetésével akkor is várni kellene mindaddig, a míg az első izben kifizetett bankjegymennyiség rendes körforgásban ismét visszakerül a bankokhoz.

Az értekezlet résztvevői egyértelműen megállapították, hogy a közönség alaptalan nyugtalansága és idegessége ezt a természetes körforgalmat nehezíti és lassítja azáltal, hogy egyfelől bizalmatlanságból a ládafiában tezaurizál jelentős összegeket, másfelől éppen a legjobb, legerősebb és hírnevükre legfelfétekenyebb bankokat arra kényszeríti, hogy minden eshetőségre a szokásosnál jelentősen nagyobb pénzkészletet tartassanak, mely összegek hiánya a gazdasági életben súlyosan érezhető.

Az értekezlet vezetői éppen ezért egyetértően nyugalmat és bizalmat ajánlottak a közönségnek.

A problémát közelebbi vonatkozásban az egyes bankszervezetek külön-külön tartandó értekezleteiken is meg fogják vizsgálni.

Antineuralgic

DR NANU MUSCEL

az egyedüli gyógyszer influenza, mig-rén idegcsábák sib ellen. Csakis eredeti csomagolásban árusítják. Minden dobozban az orvos jelzésével ellátott 2 kapszula (osztályban) van.

Kapható: gyógyszerárakban és drogériákban SZF 17171

amilyen felmondási időt annak a banknak adott, amely ezzel a betéttel dolgozik. Két százalékkal kell honorálni a futó és ma idegességet és pánikot okozó átmeneti jellegű betétek és hat-nyolc százalékkal azt a betétek, amely a bankkal sír és nevet és amely meghatározott ideig nevet, de ha kell, meghatározott ideig sír is.

Ahhoz, hogy a gazdasági életet pénzekkel és hitelekkel alimentálni tudjuk, nemcsak kamattörvényre volt szükségünk, de szükségünk lenne betét-törvényre is, amely tiltja el a bankokat attól, hogy a futó betétek magas kamattal dotálja és súlyos büntetéssel tiltja el a pénztételeket attól is, hogy a kötött betéteket hamarabb visszafizesse, mint amilyen időre a betét magát lekötötte.

A betétes pánik napok alatt széjjelrombolhatja évtizedek gazdasági konsolidációjának munkáját és ebből a látószögből nézve nem szabad idegenkedni attól az ötlettől, amely azt követeli, hogy a betét és letét között élesebb határvonalat húzzunk.

A letét nem teheti tönkre sem a bankot sem a betétest és ez a letét jellegű betét különösen nem teheti tönkre magát az adósi is, aki — ha a dolgok és összefüggések forrásáig nézünk —, voltaképpen maga tartja el, maga verejtékezi elő azt a rengegel kamatmennyiséget, amelyet ma a bank, betétes és ideges letétező évről-évre mégis csak zsebretevez.

HALÁSZ SANDOR.

A magyar malmok katasztrófája

Győr, július 31.

A győrvárosi és megyei malmok szövetsége csütörtökön értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy péntektől kezdve a megye valamennyi malma beszünteti üzemét. A mosonmegyei malmok hasonló határozatot hoztak. A munkásság pénteken már nem dolgozott.

Svédországban is felemelték a kamatlábat

Stockholm, július 31.

A svéd Nemzeti Bank a tesztámtólási kamatlábat péntektől kezdve három százalékról négy százalékra emelte fel.

Tőzsde

1931 július 31.

Zürich (nyitás): Berlin —, Amsterdam 206.60, Newyork 512.50, London 2491, Páris 2011, Milánó 2682, Prága 1519, Budapest 9002.50, Belgrád 909, Bukarest 304.50, Varsó 54.50, Bécs —.

CEGÜNK FENNALASANAK

25 éves jubileuma

ALKALMAVAL VEVOINKNEK EBBEN AZ ÉVBEN AZ EDDIGINÉL IS NAGYOBB KEDVEZMÉNYEKET NYUJTJUK

SZÉKELY és RETI

ERDELYRÉS? AUTORGYAR

MAROSVÁSARHELY

Fiókok BUKAREST BRASSO NAGYSZE BEN

Kedvező fizetési feltételek! Garantált minőség! Szencziós árak!

Hamburgban ujra jegyzik a gabonát

Hamburg, július 31

A tőzsdei gabonakereskedők egyesülete közli, hogy szombaton újból megkezdik a jegyzéseket a határidős gabonaszállítási üzletekben.

A ROMÁNIAI GABONATÖRVÉNY BELSŐ ALKALMAZÁSÁRÓL IS TÁRGYALTAK SZINAJÁBAN. Bukarestből jelentik: Mint ismeretes, a Szinajában folyó román-magyar tárgyalások folyamán a romániai élőállat- és növénytermesztés magyarországi tranzitja fölött merültek fel vitás kérdések. A vitás ügy elintézésére ma Szinajába érkezett Jiekle magyar megbízott, aki a magyar kormány álláspontját tolmácsolta az élőállat-tranzitot egészségügyi ellenőrzését illetően. A román-magyar kereskedelmi tárgyalásokat egy napra, — a magyar egészségügyi szakértő megérkezését felfüggesztették és ezt az időt a román delegátusok arra használták fel, hogy felvilágosításokat kérjenek a magyar delegáció tagjaitól arra vonatkozólag, hogy a gabonaprémiumát miképpen lehet a legeredményesebben alkalmazni. A magyar delegáció tagjai részletes információkat adtak a magyarországi boletta nagyszerű eredményeiről és rávilágítottak azokra a módzatokra, amelyek lehetővé tennék, hogy az állam által nyújtott prémia ne az exportőr, hanem a kisgazda, illetőleg a termelő kezébe jusson. A kereskedelmi szerződéstárgyalásokat ma délután tovább folytatják Szinajában.

Szerkesztői üzenetek

K. B. Ez nehéz és körülményes dolog, amiről innen nem tájékozhatjuk alaposan. De Nagyváradon, a főigazgatóságon, vagy éppen Kolozsvárt, a jogi fakultáson, könnyen megtudhatja, minő vizsgákat kell letennie.

Nagyszeben. Panasza az éjjeli csendháborítás, s a nappali lárma, lökdösődés, neveletlen magatartás miatt nagyon indokolt, de mást nem lehet tenni, mint a rendőrség segítségét igénybevenni és ha ez sem segít, stoikus nyugalommal félrevonulni és napirendre térni mások komisszája, műveletlensége fölött.

R. M. B. cikkét, (Fenyegető világveszedelem), sajnálattal nem közölhetjük, mert a kérdés naponta új meg új megvilágítást kap az eseményektől, s cikkiről különben is rendszeresen tárgyalják a problémát.

I. K. K. leányának előbb érettségét kell tennie valamely liceumban, s aztán beiratkozni az egyetem filozófiai fakultására. Ellenben, ha a tanítónőképzőt elvégzi és oklevelet szerez, még mindig alkalma lesz a különböző vizsgákat is a tanári oklevélért letennie. De addig még sok idő van. Bizony, jobban szeretnők, ha mással végeztetné a fordítást, mert nekünk is fordítónak kellene adnunk, s az pénzbe kerül. Ha így tetszik, vállalhatjuk a közvetítést.

F. I. Bárók, grófok, államtitkárok, főispánok, főpapok, (ha nem külön címen excellenciás urak), egyetemi rektorok, — sőt egyetemi tanárok is, — méltóságosak, a középosztály más főtisztviselői, gyárosok, előkelőbb kereskedők, iparosok, nagyságosak, a többiek,

kivéve a falu népét, mely nem is ambicionálja az efféle megtiszteltetést, tekinteteket. Erdélyben is használják itt-ott e címzéseket, de a helyzet előnye, hogy nem kell használni. Aminthogy ideje volna, hogy másutt is eltöröljék az osztálykülönbség és hiúság e középkori maradványát. — A férjezett nők megszólítása attól függ, ki a megszólított, s ki, hol és milyen viszonylatban szólítja meg. Ez is az illető férjének a rangjától, állásától függ: nagysád, nagyságos asszony, méltóságos asszony, s ib.

55600. Van valami értéke, de eladása nincs engedélyezve és a részletekben fizethető ár nagy a kötvény értékéhez képest, hogy aki beleugrott az ügyletbe, alaposan ráfizet.

Hűséges olvasó. Névtelen megkeresésre nem válaszolunk. Ha már szívesseget kér tőlünk, mutathozzék be.

7667. sz. előfizető. Ilyen rövid, lakonikus kérdésre, sajnos, mi is csak lakonikusan felelhetünk: sok mindenféleből. (Dr.)

Allandó olvasó, Szalonta. Jó, de külföldi sorsjegyet állami engedély nélkül sem eladni, sem venni nem szabad.

Bihar. Csak találomra küldhettük tovább a levelet, mert közelebbi címet mi sem tudunk. Az, hogy a petrogradi forradalom után Tiflisben kétezer magyar szintén forradalmat csinált, s ezek közül alig tért valaki is haza, már túlhaladott dolgok.

S. L. Panaszával, melynek állításait még ellenőriznünk kellene, amire nincs időnk és alkalmunk, tessék a párt központjához fordulni.

Az árna székely. Novellája nem üti meg lapunk mértékét.
Medgyes. Kényes kérdés, amit egyoldaluan

Iskolák Egyesületek

* EGYHAZI UNNEPELY. A Brassó-Derestyei-uti (37. sz.) református templom hárszentelési-ünnepele augusztus hó 2-án, vasárnap délelőtt 11 és délután 4 órakor lesz. Prédikál Kiss Albert sepsii esperes, felolvasást tart Z. Albu Dezső, a kis templom lelkésze, szavalnak az Ifjúsági Kör tagjai, énekel az Ifjúsági Dalárda, Balykó László kar-nagy vezetésével. Délelőtt 10 órakor ünnepi alkalmi istentisztelet a belvárosi református nagytemplomban, este 6 órakor társas vacsora Ilyés György egyháztag házában, (Derestyei-ut 6. sz.), ahol szintén az Ifjúsági Dalárda énekel.

nem lehet megítélni, még kevésbé elítélni. Tulhajtottan semmiestre sem szabad állást foglalni a külföldi munkások ellen, mivel a mieink közül is számosan keresik kenyerüket külföldön, s kiutasításuk csapás lenne rájuk és közvetve ránk is. A hatóság és a vállalatok kötelessége, hogy a bennszülöttek érdekeit feltétlenül megvédve, hozza egysúlyban a jogot a szükségességgel. Különben is kormányrendelet van erre vonatkozóan, s azt mégis csak szabályszerűen végre kell hajtani.

P. M., Clopotiure. Sorsjegyei nem nyertek. Az ipari sorsjegyekről Temesvárt kellene érdeklődni.

SPORT

↑ ESŐ MIATT PÉNTEKRE HALASZTOTTÁK A NAC-BRASOVIA MÉRKŐZÉST. A csütörtök délutánra kitűzött NAC-Brasovia mérkőzést a kedvezőtlen idő miatt elhalasztották. A meccset ma, pénteken délután hat órai kezdettel játsszák a Brasovia pályán.

↑ BRASSÓ-NAGYSZELEN VALOGATOTT FOOTBALLMÉRKŐZÉS LESZ VASÁRNAP BRASSÓBAN. Nagyérdekesüti mérkőzés kerül lebonyolításra vasárnap Brassóban. — Nagyszeben válogatott csapata játsszik a brassói válogatott ellen. Hivatatosan még nem állították össze a brassói labdarúgósporthoz reprezentáló együttest, azonban mértékadó helyről származó információ szerint a brassói csapat a következő lesz:

Várhegyi, Bölöni, Szávai, Gönczi, Kóthi, Márton, Vogl, Hänisch, Geller, Geese és Lautmann.

↑ ATLÉTIKAI VERSENY BRASSÓBAN A brassói atlétikai liga szombat és vasárnap délután rendezti meg kerületi atlétikai versenyt. A versenyen részt vehet a ligánál minden igazolt egyesület igazolt atlétája. Benevezési díj személyenként és számonként 5 lej. — A versenyek, amelyek női és férfi versenyszámokból állanak, szombaton délután 4 és vasárnap délután 3 órakor kezdődnek.

↑ A MAROSVÁSÁRHELYI M. S. E. SPORT-EGYESÜLET 1931. évi augusztus hó 2-án délelőtt 10 órai kezdettel a városi strandfürdőben országos uszósversenyt rendez. A verseny programján úgy senior, mint junior számok szerepelnek, továbbá műugrás és vízpoló. A verseny az FSSR. szabályai szerint rendeztetik. Előzetes benevezések Fodor Miksa butorkereskedő, Tg. Mures, Piata Regele Ferdinand címére küldendők, aki felvilágosításokat is nyújt. A verseny éremmel díjaztatik. Versenyszámok: 100 m., 400 m. gyorsuszás, seniorok és juniorok részére, 800 m. gyors, senior, 200 m. mell, senior és junior, 100 m. hát, senior és juniorok részére, 3x100 m. vegyes staféta, senior és junior, 4x100 m. sprint-staféta, 50 m. gyermekverseny, 100 m. gyorsuszás hölgyek, 200 m. hölgyek részére.

Nyíltér*)

Közöljük, hogy a bécsi Mauthner Bankház és a brüsszeli Credit Financier du Brabant által forgalomba bocsátott kötvényeket minden nap jegyzik a tőzsdéken. — Ezeket a papirokat különböző államok garantálják, kamatot hoznak és jelentős nyereségre is kilátásuk van tulajdonosainak.

Ami nemrég néhány lap irt, hogy tudnillik ezeket a papirokat a tőzsdéken nem jegyzik, arra nézve közöljük, hogy mi ilyeneket nem is árusítunk és ezek az újságok nem voltak jól informálva. — Ennek kapcsán figyelemztetjük vevőinket, hogy saját érdekükben ne tévesszék össze a mi általunk elhelyezett kötvényekkel, mert azok, a további nem fizetése esetén, az eddig befizetett pénzüket a megállapodás értelmében elvessz. — Ellenben azok teljes kifizetése után bármikor is értékesíthető.

A Credit Financier du Brabant, Brüsszel és Alois Mauthner et. Co., Wien erdélyi megbízottja.

* E rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6. vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 7-50, illetve 15 lej. Legkisebb hirdetés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25%o engedmény. Állást keresőknek 25%o kedvezmény. A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej, 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

Kertipadok, kertitömlők, vízmentes ponyvák, kutszivattyúk. Jul. Teutsch, műszaki áruárutár, Kapu-utca 37.

Egy 200-300 kgr.-os MÉRLEG megvételre keresetük. — Cím 14109 szám alatt a brassói kiadóban.

Nagyon jömeneteli vendéglő kerthelyiséggel, szállodával, nagy városban, haláleset miatt eladó, vagy kiadó. Cím 14089 sz. alatt a brassói kiadóban.

MALOM, 11-járatu modernül berendezett, Arad megye Semlákön kiváló buzatermő helyen eladó. Bővebbet Friedrich Testvérek, Temesvár. 13702

Az üzlet felosztása miatt dus raktáramot SZÉP KEZELMUNKÁKAT ÉS HOZZÁVALÓ ANYAGOKAT hatósági engedéllyel minden elfozadható áron kiárusítom. Hozolít Elza Brassó, Weiss Mihály u. 20. 14037

HIDMERLEG üzemfelhagyás miatt nagyon olcsón eladó. Cím 14109 szám alatt a brassói kiadóban.

Marabu Keltetőgépek

gravitációs központi melegvízfűtéssel. Többszörösen kiténtve

Rádiátorok és kazánok központi fűtésnek stb.

raktárról szállít

„MODERNA“ építőipari gépek és rádiátor részvénytársaság
Braşov, Srada Infundatá (Kis-utca) 12.
Ajánlat és prospektus díjmentesen.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő: Braşov-Brassó, Kapu-utca 56-58. Telefon-interurban: (szerk. és kiadóhivatal): 1-77 és 82
Bucureşti-Bukarest I, Bulevardul Schitu Măgureanu 21. — Telefonszám: 363-64

ABRASSOI LAPOK nyomdávalatának kiadása és rotációs nyomása, Brassóban.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félévre 600, évente 1200 lej. Magyarországra negyedévre 14, félévre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokban negyedévre 420, félévre 820 évente 1600 lej.

megbízások telvétele és fizetések átvételére tenni, helyi megbízottakon kívül a köv. központi megbízottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piaţa Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Décs: Str. S. Barnuţiu 10. (Osztián Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Huayad- és Alsófehérmegye részére. Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (volt Timár-utca) (Neumana Ignác). — Marosvásárhely: Benjámín Árpád. Szentgyörgy-utca 6. — Marostordamagya: Szabó Jenő Cime; Marosvásárhely, Strada Reghiului 10. — Nagyszeben: Strada Turnului 13. (Szigetváry László) — Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szalmár: Rákóczy-ut 37. (Kertész László) Szatmár- és Máramaros megyék részére. — Szilágyosnyó: (Helperei Ernő) — Temesvár: Gyárváros, Tigris-utca 4. (Halmágyi Pál). — Torđa: Str. Regele Ferdinand 25. (Dănas József.)

HIRDETÉSEKET tevesznek a kiadóhivatalok, a megbízottak, valamint minden bel- és külföldi hirdetőiroda. Részletes tarifákkal készsége szolgálunk.

Allást nyer

Gyógyszerészasszisztens, ur vagy hölgy 150-200.000 lej készpénzzel azonnal tartósan elhelyezkedhetik. „Tartós elhelyezkedés” jellegre, ABC hirlapiroda, Timisoara. 14051

Gépirói állás üresedésben a csikszerepai kincstári erdőhivatalnál. Az állás azonnal elfoglalható. 14146

Cipőfelsőréskészítő állandó alkalmazást nyer, aki hajlandó a háztelendőkre is. Csak elsőrangú munkásnő jelentkeznek. Cím: Rác Árpád Türkös 52. Brassó mellett. 14144

Allást keres

Perfekt dombornyomdász vállalja dombornyomda vezetését esetleg betársulna dombornyomda létesítéséhez. Fazekas Imre Oradea, Str. Wilson 36. 14145

BETÁRSULNÉK gépjavító műhelybe, vagy garagéba, kéziszerszámokkal és némi tőkével, gyakorlatlall rendelkező vol. üzemvezető, vagy megfelelő alkalmazást keres autói, ipari és gazdasági gépekben, valamint a villamosságban perfekt. Gép-technikus. Bede. Nasfalau, jud. Salaj. 14148

Intelligens özevgy, ki főzni tud, házvezetőnek ajánlkozik magányos urhoz, esetleg nagyobb házhoz, ahol eseléd van. Varga Vilmosné, Bukarest, Str. Buzesti 36. 14147

Vegyes

ALBU miniszterileg engedélyezett SOFFŐR-ISKOLAJA hölgyek és urak részére folytatja kurzusait. Olcsó részvételi díjak, garantált sikeres vizsga. Csoportok esetén vidéken is kurzust rendez. Érdeklődni Brassó, Derestyei-ut 41., vagy soffőr-egyletnél Brassó, Kórház-ucca 66. 14099

Gyenge férfiak-

nak válaszbélyeg ajánlott levélben történő beküldése ellenében bérmentve küldöm szabadalmazott szenzációs találmányomat ismertető könyvemet. Cím: „Patent 60f” Cluj (Kolozsvár) 1. sz. postafiók.

Frauenspiegel a legújabb németnyelvű havi divatlap, csak 20 lej a Brassói Lapok könyvosztályában.

Levelezés

Pici Szívem nagyon hiányzik, szeretném siettetni a napokat. Hétfőn utazunk M-ra. A viszontlátásig sokszor csókolom. 14141

Bizos existencia és legalább 8000 lei havi jövedelem az ujszerű

RECORD UNIVERSAL

gyorskötőgép beszerzése által. A harisnyák és a ma annyira divatos kötött ruhanemű saját otthonunkban való előállítására szép önálló, vagy mellékkereset, amely szakutudás nélkül bárki által könnyen elsajáthatható. Mi magunk is megesszük a kész árut előnyös áron. Díjtalan fölvilágosítás. — Irjon még ma a

RECORD-kötőgépek cégnek Medgyes, Piaţa Reg. Ferdinand 17.

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagyraktár a Brassói Lapok Könyvosztályában. Kérje díjtalan árjegyzékeinket.

MEGNYITOTTUK

hosszu átépítési munkálatunk után üzlethelyiségünket.

RÖFÖS ÉS RÖVIDÁRU

cikkeink eladását rendkívül olcsó árban megkezdttük.

APPEL SÁMUEL (volt Reklámáruház)

BRASSO, Kapu-utca 54.

Dr. Kraft-Ebling

Psychopathia Sexualis

Különös tekintettel a rendellenes nemi érzésre. Nékiülőzhetetlen kézikönyv minden művelt ember számára. Most mélyen leszállított árban kapható

füzve 163 — Lei

Vidéki rendeléseknél 20 lej küldendő portóra. Megrendelhető a

BRASSOI LAPOK Könyvosztályán, Brassó.